

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (3174) 2011 JANUARY-SAUSIS 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Laimėjimai

Sausio sniego pūgas, ilgų vakarų monotoniją bei pavasarėjančių dienų ilgesį – tą visą įkyrų, nuobodų derinį turėtų nors kiek atsverti, šviesesnes nuotaikas gražinti kad ir kokie džiugesnių praeities įvykių prisiminimai bei tautos laimėjimai, kuriuos minime bei švenčiame.

VIENAS tokių, kasmet šiuo metu pasikartojančių šviesulių, galima teigti, yra (ar turėtų būti) Klaipėdos krašto atvadavimas, įvykęs sausio mėnesio viduryje jau prieš 88 metus. Tai tautos laimėjimas, tikrai vertas išskelti, nepamiršti, atminimą visais įmanomais būdais perduoti ateinančioms kartoms, kad bėganti laiko srovė jo nenuneštų į užmarštį, nepadarytų muziejine dalelyte, įdomia tik istorikams. Apie šį laimėjimą reikėtų kalbėti lituanistinėse mokyklose, kaip kalbama apie kitas tautines bei valstybines šventes, jas minint vaidinimėliais, specialiai paruoštomis programomis. Ir apie Klaipėdą ir jo kraštą yra kas pasakyti. Medžiagos trūkumu skūstis niekas nebegalėtų, kai jau turime keturius stambius Mažosios Lietuvos enciklopedijos tomus – tokį sukauptą žinių ir informacijos šaltinį, kokio ligi šiolei nebuvo. Minint Klaipėdos krašto atvadavimo sukaktį, sausį pabrėžti kaip Mažosios Lietuvos mėnesį būtų labai prasminga. Padarius pradžia, galimas dalykas, idėja paplistų, taptų įdomia ir reikšminga tradicija stipriau žvelgti į savąją jūrą, o tai prisidėtų prie bendro tautinio ugdymo. Kaip ten bebūtų, Mažosios Lietuvos lietuvninkai verti atskiro dėmesio ir įvertinimo, nes jų įnašas lietuviųbei išlaikyti yra gana žymus. Vien jau Donelaičio, Vydūno, Jankaus pavardes išstiant, stojasi prieš akis lietuvių tautos proveržiai, rodantys laimėjimus ir pavyzdžius, kaip turėtume suprasti ir jausti tautos gyvastį, dėl kurios būtina kovoti, kad išsilaikytume. “Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia” – taip, ir tik iš tokios praeities, kuri surišta su dabarties siekais ir laisve.

GALI kai kam atrodyti, kad Lietuvoje nebegyvenantiems tautos reikalai ar net jos išlikimo klausimai nebeįdomūs, ir niekas čia per daug nebesirūpina dalykais, kurie tiesiog jų neliečia. Tačiau kaip patirtis rodo, vis dėlto atsiskyrimas nuo tautos kamieno daro žmogų su trūkumais. Anksčiau ar vėliau labai dažnas tuos trūkumus pajaus ir bandys ką nors daryti, kad mažiau jų jaustų. Bandydys kurti tokią aplinką, kuri bent iš dalies patenkintų dvasinius polėkius ir padėtų išlikti ne visiškai sulaužytu. Taip atsiranda organizuotos bendruomenės, savos mokyklos, organizacijos, parapijos, net finansinės institucijos, kad viskas atrodytų sava. Kur neįmanoma sukurti platesnės savos aplinkos, daugelis tautiečių-išeivių pasitenkina draugysčių rataliais, kuriuose galima pasikalbėti sava gimtąja kalba, puoselėti papročius, žodžiu – gyventi savuoju gyvenimu. Apie užsienyje gimusius lietuvius kalbėti tektų atskirai. Būtina tik pabrėžti, kad nuo išėivijos pirmosios kartos šeimų laikysenos labai daug priklauso, kokia bus antroji karta. Tai rodo daugybė pavyzdžių – tiek jau ilgą istoriją turinčioje emigracijoje, tiek ir tais laikotarpiais, kai lietuviams savose žemėse reikėjo atlaikyti lenkinimus, rusinimus, vokiečinimus. Klaipėdos krašto atvadavimą švenčiant, užtektų pavarstyti mažlietuvių enciklopedijos tomus, kad pamatytume, kiek daug pastangų dėta dėl lietuviybės išlaikymo, kiek daug buvo žmonių, kurie atlaikė stiprų vokiečių kultūros spaudimą. Net ta pati religija neįstengė jų nutautinti. J. Zauerveino “Lietuviais esame mes gimę” tapo tarsi priesaika, kurios jie nesulaužė. ČS

Palangos kopos (tempera)

Dail. Vanda Pazukaitė

Konferencija tautiškumo klausimu

(Iš prof. O. Voverienės straipsnio “Tautos dvasia dabartinėje Lietuvoje – antagonistinių ideologijų kovos arena”)

ONA VOVERIENĖ

2010 m. rugsėjo 18 d. Palangoje įvyko jau 15-oji Lietuvos moterų lygos konferencija, organizuota kartu su Lietuvai pagražinti draugija “Tautiškumo problemos dabartinėje Lietuvoje” (Lidija Veličkaitė // Lietuvos Aidas. – 2010, spal. 27, p. 1,4; 2010, lapkr. 6, p. 6); spalio 21 dieną ELTA surengė konferenciją “Kosmopolitizmas – tautos moralinis genocidas”; lapkričio 4 d. – įvyko ELTA antroji konferencija “Kodėl patriotai tapo marginalais?” Tų pačių metų lapkričio 17 d. LR Seime įvyko Lietuvos moterų lygos, LR Seimo Valstiečių liaudininkų grupės ir LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto organizuota konferencija “Tautiškumo problemos globalėjančiame pasaulyje” (Ona Voverienė. Lietuvos tautinė valstybė: jau ne utopija, o siektina realybė // Laisvas laikraštis. – 2010, lapkr. 27-gruod. 3, p. 16). Lapkričio 23 d. Mokslų Akademijoje – konferencija “Tauta ir piliečiai: ar esame savo valstybės šeimnininkai?” Šioje konferencijoje, kaip ir pirmoje abiejose buvo deklaruota: “Mūsų tikslas yra tas pats – nepriklausoma tautinė valstybė” (Naujas Sąjūdis // XXI amžius. – 2010, lapkr. 26, p. 12). Gruodžio 3 d. – Seime vyko konferencija “Idėjos, vertybės, asmenybės Lietuvos

ateičiai”.

Konferencijų tautiškumo klausimais buvo organizuojama ir anksčiau. Vien tik Lietuvos moterų lyga jų suorganizavo apie 20, neskaitant kitų visuomeninių organizacijų. Tačiau, organizuojamos retai, jos viešojoje erdvėje nuaidėdavo, kaip dienos aktualijos ir nuskėsdavo informacijos jūroje. 2010-ųjų metų konferencijų ciklas – naujas reiškinys, dažnai pasikartojantis laike ir erdvėje ir išsilaukantis informacijos jūros paviršiuje; nuolat atnaujinamas įdomiomis idėjomis ir naujais vardais. Šiame kontekste, kaip varpo gausmas nuaidėjo rašytojo Jono Mikelinso naujoji knyga *Niurnbergo šešėlyje* ir jo straipsniai viešojoje erdvėje; į ją grįžo daugelį metų tylėjęs lietuviybės žadintojas okupacijos laikotarpiu Justinas Marcinkevičius, brėžiantis orientyrus kelyje į Pažadėtąją Žemę. Tokiomis aplinkybėmis knygos *Tautotyros etiudai* pasirodymas yra savalaikis, laukiamas ir aktualus. Manau, sustiprins jis tautinės-katalikiškosios ideologijos pozicijas jos kovoje su komunistine “liberaliosios demokratijos” laikysena.

Ilgai mažiau apie knygos pavadinimą. Svarčiau daugelį variantų. Nulėmė tai, kad Lietuvos viešojoje erdvėje – laikraščiuose XXI amžius ir Lietuvos aidas 1998-2005 metais buvo paskelbta kelios de-

šimtys mano straipsnių – tautotyros etiudų, kurie ir sudaro šios knygos didžiąją dalį. O svarbiausia, kad iki šiol lietuviškoje tautotyroje dar nėra nusistovėjusių sprendimų ir laiko išbandytų vertybių. Monografijos jų nepateikia. Tai vadovėlių ir mokymo priemonių – svarbiausias darbas ir užduotis. Todėl terminas “etiudai” šiuo atveju man pasirodė esąs tinkamiausias, charakterizuojantis “mokslo ar literatūros kritikos straipsnį, nepretenduojantį į baigtumą, griežtą argumentaciją ir galutinius sprendimus” (Tarp-tautinių žodžių žodynas. – V., 1985).

Tautotyros etiudai – tai nėra monografija, nei mokymo priemonė, o tik leidinys plačiajai visuomenei, tikintis, kad knygą paskaitys ir mokslininkas, ir mokytojas, ir dėstytojas, ir studentas, ir visuomeninių organizacijų, puoselėjančių lietuvių, nariai. Knygoje bandoma pateikti kuo išsamesnį vaizdą, kas padaryta lietuviškoje tautotyroje, išryškinti jos teorijos ir istorijos pradmenis, paskatinti tautiečius domėtis tautotyros mokline kryptimi, o pedagogus parengti vidurinėms ir aukštosioms mokykloms tautotyros vadovėlius ir mokymo priemones, atitinkančias mokymo literatūrai keliamus reikalavimus.

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Ryškiai šviečiant girių erdvė – 2 psl.

Atminimas tebėra gyvas – 3,14 psl.

Europos teismas supykė Rusiją – 4 psl.

Kur legendos virsdavo tikrove, o tikrovė... (Tęsinys) – 8 psl.

“Viską ką turiu, nešuosiu su savimi...” – 9 psl.

Ilgai lauktas proveržis – 11 psl.

Paminėtas Jono Jablonskio gimtadienis – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Laidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisyti redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$70 – reguliari (paprastu paštu) • \$120 – reg. (1 klasės paštu)
\$90 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 – rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius – \$170, paprastu paštu – \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 – reguliari, \$110 – rėmėjo • \$150 – 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Annual subscriptions: In Canada – regular (Publications Mail) – \$70, reg. (Lettermail) – \$120; patron (Publ. Mail) – \$90, patron (Lettermail) – \$140.
Overseas – Airmail – \$170, Surface Mail – \$90 (in CDN funds). USA – reg. \$90, patron – \$110, Airmail – \$150. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Aid to Publishers Program of the Department of Canadian Heritage toward our mailing costs.

Ryškiai šviečianti girių erdvė

Gieda aukšto meninio lygio vyrų ansamblis iš Vilniaus "Quorum" (vad. Vitalijus Neugasimovas)

Į miškų apsuptą Panaros kaimo (Merkinės sen.) naują puošnią Dievo Gailestingumo koplyčią po Kalėdų rinkosi jaunimas iš visos Lietuvos. Pavojaingai slidžiais žiemos keliais! Kas jaunus žmones čia traukė pratęsti skaidrų Kalėdų džiugesį? "Kultūrinis prometėjimas", – pašnibžda man šalia sėdintis vilnietis. "Į mūsų kaimą atėjo šviesa, kokios sapne nesapnavome", – pritaria vietinė moteris.

Klebonas kun. Valerijus Rudzinskas su dvylika Pilnų namų bendruomenės brolių šv. Mišias aukoja už Lietuvą, už jos žmones – ir kuriančius, ir klystančius. Brolis Kęstutis pamokslu primena, kad mūsų klaidos, vargas, kančia dažnai keičia požiūrį į gyvenimą, verčia stabtelėti, susimąstyti, įkainoti ir dvasines vertybes.

Po šv. Mišių su jauduliu klausėmės jauno, entuziastingo, aukšto meninio lygio vyrų ansamblio iš Vilniaus "Quorum" (vad. Vitalijus Neugasimovas), įvairių epochų garsių kompozitorių lietuvių ir užsienio kalbomis jo atliekamų kalėdinių giesmių bei dainų. Repertuaras apėmė platų muzikos spektrą – nuo renesanso iki šių dienų.

Žiūrovus linksmino Alytaus Jaunimo centro lengvosios muzikos orkestras (vad. Augustinas Šeduikis), dainininkė Džesika Šyvokaitė iš Birštono, gitaristas Arūnas Svirinavičius iš Vilniaus, skai-

Kalėdinio eilėraščių konkurso laureatų apdovanojimas, kai rėję klebonas kun. Valerijus Rudzinskas

lovė Kotryna Žalėnaitė iš Molėtų. Kauno paslaugų verslo profesinio rengimo centro ansamblis (vad. Laimutė Botyrienė).

Trečiasis šventės bruožas – kalėdinio eilėraščių konkurso (vertinimo komisijos pirmininkė Dalia Teišerskytė) laureatų apdovanojimas. Beje, konkurse dalyvavo ir užsienio lietuviai. Prizus laureatams įsteigė verslininkė Rima Vaicekauskienė ir įteikė abu su klebonu.

Pasidalinti šventės išpūdziais, pažvelgti į bendruomenės gyvenimą virtualioje erdvėje laureatus, svečius ir brolius gerbiamas kunigas V. Rudzinskas pakvietė prie bendruomenės rėmėjų paruošto turtingo vaišių stalo. Bendra

malda ir jaunystė skleidė nepakartojamą dvasios šilumą. Tiesėsi pažinties gijos...

Klebono sielovadine veikla su jaunimu, bendravimo būdas ir nuoširdumas miško dykynę pavertė šviečiančia sala, traukos centru, kur mokomasi nukreipti save į solidarumo ir bendruomeniškumo pašaukimo vykdymą, orientuoti į moralinį matmenį, ko taip reikia šiandien Lietuvos ir visos Europos visuomenei.

Griždami iš dvasingos šventės, žvalūs, pakylėti, pasikrovę gerą energiją, savo jausmą sudėjome į ketureilį: / *Kampeli, širdžiai brangus,* / *Palūžusių sielų atgaiva – / Čia kalbas žemė su dangum... / Tu vadinsiesi Panara.*

Bronislava Tamulyrienė

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupų konferencijos visuotinis posėdis įvyko 2010 m. gruodžio 16 d. Kaune. Apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivysk. Luigi Bonazzi pasidalino savo pamąstymais apie vyskupų paskelbtus Dievo Gailestingumo metus, naują popiežiaus knygą bei prezidentės vizitą Vatikane. Posėdyje aptarta vykdomų darbų su valdžios institucijomis apžvalga. Kalbėta apie būtinybę siekti, kad priimamuose įstatymuose būtų užtikrinama sąžinės ir tikėjimo laisvė. Vyskupai buvo informuoti apie darbus įvairių dvišalių darbo grupių, suburtų įgyvendinti tarptautinės sutarties tarp Lietuvos ir Šv. Sosto bendradarbiavimo nuostatas. Vyko diskusijos dėl bažnytinės teisės terminų vartojimo ir jų pritaikymo naujai parengtam bažnytinės teisės kodekso vertimui į lietuvių kalbą. Vysk. R. Norvila dalinosi mintimis apie lapkričio pabaigoje, Briuselyje vykusį COMECE posėdį, kuriame pagrindinė tema buvo skirta populizmui Europoje. Vilniaus arkivysk. metropolitas kardinolas A.J. Bačkis dalinosi mintimis apie pasirengimą Gailestingumo kongresui, kuris vyks Vilniuje balandžio 30 – gegužės 1 d.d. Dievo Gailestingumo paveikslo kopijos, iškilmingai pašventintos 2011 m. sausio 15 d. bus išvežtos į visų vyskupijų katedras, kur vyks pamaldos, bus skaitoma konferencija apie Dievo Gailestingumą.

Tarptautinė ekumeninė konferencija "Krikščionys iššūkių šeimai akivaizdoje", vyko Kaune sausio 10 d. Joje pranešimus pristatė pagrindinių krikščionių Bažnyčių vadovai ir atstovai: Evangelikų liuteronų vysk. Mindaugas Sabutis, Kauno arkivysk. metropolitas Sigitas Tamke-

vičius, kun. Andrius Narbekovas, Maskvos Patriarchato išorinių bažnytinių ryšių departamento pirmininkas Metropolitai Hilarijonas. Konferencijos dalyviai priėmė pareiškimą, kuriame tvirtinama, jog santuokos pagrindu sukurta šeima yra Bažnyčios ir valstybės pamatas. Norint, kad krikščioniškos šeimos ir toliau būtų visos Europos civilizacijos viltimi ir garantu, būtinas visų konfesijų tikinčiųjų ir geros valios žmonių asmeninis indėlis ginant gyvybę nuo prasidėjimo akimirks ir natūralios mirties; puoselėjant šeimai palankios kultūros tradicijas, santuokos neišardomumą, sutuoktinių ištikimybės būtinumą; sykiu pabrėžiant vaikų auklėjimo šeimoje bei tėvų neatimamos pirmutinės teisės į vaikų lytinį ugdymą svarbą; aktyvų dalyvavimą kuriant šeimai palankius įstatymus. Ypač stipriai šeimos pamatus griauna bandymai legalizuoti homoseksualias partnerystes, abortų praktiką, dirbtinį apvaisinimą mėgintuvėlyje, sukuriant perteklinius embrionus bei panaudojant "donorų" lytines ląsteles, taip pat eutanazijos taikymą. Visų krikščioniškų konfesijų bendradarbiavimas yra labai svarbus ginant žmogaus gyvybę bei šeimą ir joms priklausančių orumą.

Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga pop. Benediktas XVI paskelbė žinią "Viena žmonių šeima", kurioje jis atkreipia dėmesį į priverstinių pabėgėlių būklę. Šv. Tėvas kviečia visus maldon, prašant, kad širdys atsivertų krikščioniškajam sveitingumui ir į atvirą pokalbį siekiant vaisingo bendrabūvio, gerbiančio teisėtus skirtumus, kad daugėtų tarpusavio supratimas ir vienas kito branginimas.

Žiūrovus linksmina Alytaus Jaunimo centro lengvosios muzikos orkestras (vad. Augustinas Šeduikis)

Atminimas tebėra gyvas

Kalėdų šventės prieš daugiau kaip 50 metų Kvebeko provincijos aukso kasyklų miestelyje

IRENA ROSS

Važiuodama automobiliu aną dieną įsijungiau “Radio Canada” (prancūziškąją CBC stotį). Kaip tik vyko kalėdinių giesmių programa, ir buvo prisimintas vienas iš žymiųjų šios provincijos giedorių. Šis įvykis iššaukė daugybę prisiminimų iš mano jaunystės metų, praleistų rečiau apgyventoje šiaurėje, t.y. Malartic miestelyje, tolokai nuo visų didesniųjų miestų. Po Antrojo pasaulinio karo į šį miestelį (apie 7,000 gyventojų) imigravo įvairių tautybių darbo jėga. Kurdamiesi naujoje aplinkoje, šie naujieji ateiviai stengėsi išsaugoti savąsias tradicijas ir tuo pačiu susipažinti ir prisitaikyti prie vietinių sąlygų. Kalėdos buvo tais laikais įvairiai sudėtinga šventė, reikalaujanti iš naujųjų Kanados gyventojų kūrybiškumo ir sumanumo įgyvendinant savuosius papročius. Tačiau tuo pačiu viliojo kai kurie vietiniai švenčių papročiai, kurie mums kartu atvėrė ir naujoviškumą bei rimtumą. Ir mano vaizduotė kaip tik tuo momentu užbūrė tie praeities įvykiai, susiję su Kalėdų šventėmis.

Šventėm artėjant kaip visada puošdavome eglutę stengdamiesi gauti vaškinių žvakių, prie kurių buvome pripratę. O Kūčių vakarą susėsdavome aplink stalą, apkrautą dvylikos tradicinių patiekalų. Jį puošė balta staltiesė, po kuria buvo priklotų šiaudelių, kuriuos pasivašinė traukdavome bandydami spręsti jų reikšmę. Kai kurios lietu-

vių gyventojų sugužėjo į šį naujai sukurtą miestelį keletą metų prieš Antrojo pasaulinio karo pradžią, kai uolotoje žemėje buvo atrasta apščiui aukso. Tada buvo atidarytos net keturios kasyklos, supančios Malartic'o apylinkę. Be to, tiek pat kasyklų buvo ir kaimyniniame šiek tiek didesniame Val D'Or miestelyje, kuris taip pat priviliojo daug darbo jėgos iš arti ir iš toli.

Malartic St-Martin de Tours šventovė

Taigi, vietinių gyventojų dauguma buvo Kvebeko prancūzai, ir parapija buvo žinioje prancūzų kunigų, kurie mokėdami anglų kalbą sekmadieniais atskiroje Mišiom aptarnaudavo ir angliškai kalbančius parapijiečius. Be vietinių dvasiškių vedamų pamaldų, tais laikais šių abiejų miestelių lietuvius ateivius dažnai aplankydavo skrajaujantis, visų pamiltas ir labai laukiamas kunigas Stasys Kulbis, SJ.

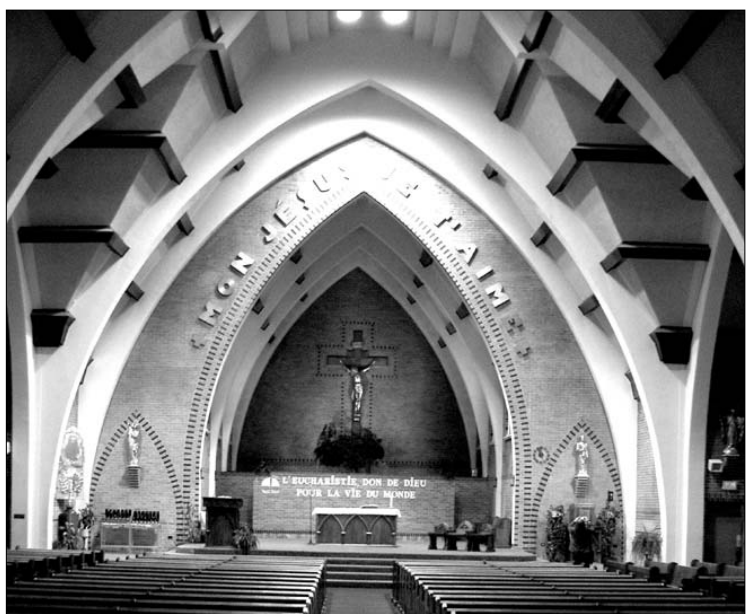
sios antrajai šventės daliai, kuri prasidėdavo tuoj po vidurnakčio Mišių pabaigos. Ta šventės dalis vadinama “reveillon”. Kadangi ji prasidėdavo naktį, po vidurnakčio ir po pasninko, tai jų vaisės būdavo su mėsa ir su įvairiais skanėstais, jų gausių šeimų tarpe – pagrindinės Kalėdų vaisės. Taigi, šv. Mišios buvo įžanga į šią ypatingą žiemos šventę, kuri prasidėdavo vi-

durnakčio tamsoje ir užsibaigė rytui auštant.

Tais laikais šios vidurnakčio Mišios būdavo perpildytos dalyviais. Mat žmonės, kurie ruošėsi po jų per naktį nemiegoti, o puotauti, sveikinti vieni kitus, dalintis dovanomis ir bendrauti kiek jėgos leido laiko neskaičiuojant visada norėdavo atlikti Mišių pareigą pirmoje vietoje, kad paskui paryčiui jėgoms išsekus galėtų užmigti ir saldžiai miegoti be rūpesčių, be tolesnių įsipareigojimų. Taigi, visa šventovės aplinka būdavo perpildyta dalyviais ir pačioje šventovėje ir net salėje būdavo sustatytos eilės suolų ir įjungti mikrofonai, kad tie, kurie nesutildavo viršuje, galėtų Mišias sekti apačioje. Atsimenu, kai ir man teko tas Mišias sekti apatinėje salėje.

Kas tais laikais užburdavo visus esančius tose Mišiose, tai buvo išskirtinai ypatingas giedojimas šių Mišių intencijai Prancūzijos poeto Placide Cappeau 1847-ais metais sukurto giesmės, kuriai muziką pritaikė žinomas kompozitorius Adolphe Adam. Mat tuometinės vienos parapijos klebonas užsakė pas šį poetą tokios giesmės sukūrimą. Taip atsitiko, kad ši nauja giesmė labai greitai prigijo ir užvaldė daugybę vidurnakčio Mišių abiejose Atlanto pusėse, ir giesmė tebegiedama iki šių dienų. Ta giesmė prancūziškai vadinasi *Minuit chretien* arba *Minuit chretiens*, t.y. “Krikščioniškasis vidurnaktis” arba “Vidurnaktis krikščionims.” Anglų kalba ši giesmė vadinasi *O Holy Night*. Aišku, ji giedama beveik visomis kalbomis, įskaitant ir lietuvių kalbą.

Nukelta į 14-tą psl.

Malartic St-Martin de Tours šventovės interjeras

vių šeimos surengdavo sudėtingas Kūčias bandydami vakaro metu pralinksinti vieni kitus, kol pagaliau sulaukdavome labai laukiamų vidurnakčio Bernelių Mišių šio miestelio naujutėlėje puošnioje šventovėje. Tuo laiku koncelebruojamos vidurnakčio Mišios talpioje St-Martin de Tours parapijos šventovėje buvo ypatingos keliais atžvilgiais.

Dauguma vietinių pasto-

Bet grįžkime prie vidurnakčio Bernelių Mišių. Jeigu mums, lietuviams, tos Mišios buvo antrosios iš eilės po svarbios daug ruošos pareikalavusios šeimos šventės, t.y. Kūčių vakarienės, tai Kvebeko prancūzams jos buvo pati švenčių apeigų pradžia. Iki vidurnakčio, prieš dalyvaujant šiose iškilmingose Mišiose, vietinės šeimninės triūsavo, virdavo, kepdavo, klodavo stalą, kad būtų tinkamai pasiruošu-

SAVAITĖ LIETUVOJE

Minėjo Sausio 13-ąją

Sausio 12 d. vakare prie parlamento rūmų Vilniuje, kaip ir prieš 20 metų, liepsnojo laužai, stovėjo žmonės su trispalvėmis rankose, skambėjo patriotinės dainos. Visus sveikino su Laisvės gynėjų diena buvęs Aukščiausiosios tarybos – Atkuriamojo seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, atkreipė dėmesį į Nepriklausomybės aikštėje buvusius moksleivius, studentus, šeimas su mažais vaikais. Minint tragiškus Sausio įvykius ir Nepriklausomybės aikštę susirinko per tūkstantis žmonių. Koncerto klausėsi daug jaunų žmonių, nuo Lietuvos radijo ir televizijos pastato iki Seimo rūmų atėjusių Laisvės liepsnos keliu – su liepsnelėmis rankose. Krečiant šlapdribai daugelis vaišinosi karšta arbata ir kareiviška koše.

V. Landsbergis tvirtino, kad ši aikštė ir parlamento rūmai 1991 m. buvo svarbiausia vieta ką tik nepriklausomybę atkūrusioje valstybėje. “Europos istorija, geografija, žemėlapiai būtų kitokie, jeigu Aukščiausioji taryba, žmonės, kurie patikėjo, kad galima gyventi kitaip, būtų išsibėgijoje, parlamentas būtų kapituliavęs”, sakė jis. Sausio 13-oji Lietuvoje minima kaip Laisvės gynėjų diena, pagerbiant žuvusiuosius 1991 m. sausio 13 d. per sovietų kariuomenės veiksmus Vilniuje.

Protesto nota

Sausio 12 d. Lietuvos užsienio reikalų ministerija išreiškė protestą ir per ambasadą Vilniuje perdavė notą Rusijai dėl Maskvoje stovintio paminklo, kuriuo pagerbiami specialiuji KGB dalinių smogikai. Lietuvos diplomatai Rusijoje sausio 12 d. apsilankė vietoje, kur pastatytas paminklas, skirtas KGB darbuotojams pagerbti, ir patvirtino žiniasklaidoje apie jį pasirodžiusią informaciją, pranešė URM.

Tarp nusipelnusių KGB darbuotojų paminėta ir grupė “Alfa” (1991 m. grupė “A”), tų metų sausio 13-ąją vykdžiusi agresiją prieš Vilniaus televizijos bokštą apsupusius civilius. “Visos tautos, kaip priimta, gerbia savo tautos gynėjus, kurie žuvo kovose ir įamžina jų prisiminimą statydami jiems paminklus. Užsienio reikalų ministerija nemano, kad grupės ‘Alfa’ veiksmai Vilniuje 1991 metais nusipelnė demokratinės Rusijos pagerbimo ir pasididžiavimo. Grupės veiksmus Vilniuje tuo metu griežtai pasmerkė pirmasis atgimusios Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas.

Paminklas buvo pastatytas dar 2007 m., tačiau Lietuvos institucijoms anksčiau ši informacija nebuvo žinoma.

Premjero žodžiai

Sausio 13-oji iki šiol nepakankamai įvertinta Europos ir pasaulio mastu, o ši data yra istoriškai tiek pat reikšminga kaip ir Berlyno sienos griuvimas, sako premjeras Andrius Kubilius. Jo teigimu, “šios dienos labai ryškiai turėtų būti suvokiama kaip lemtingos pergalės, didžiulės pergalės ne tik mums patiems, bet ir pačia plačiausia geopolitine prasme, pasaulio istorijos požiūriu. Pasak vyriausybės vadovo, prieš 20 metų, nei žymiausi Vakarų sovietologai, nei patys SSSR vadovai nenumatė ir nesitikėjo Sovietų Sąjungos žlugimo, todėl tos akimirks reikalavo milžiniškos drąsos ir pasiaukojimo.

Jo teigimu, Sausio 13-osios įvykiai buvo geriausias pavyzdys demokratinės jėgoms ir laisvės judėjimams Vidurio ir Rytų Europoje, kad vienybės ir laisvės troškimo sovietų tankai jau nebegali sustabdyti. “Blogio imperija neatsilaikė, atsitraukė ir galutinai žlugo. Lietuva apgynė pasaulio teisę į Šaltojo karo pabaigą.”

Naujos pareigybės

Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) nutarta steigti kultūros atašė pareigybę. Vyriausybė sausio 12 d. pritarė tam numatčiam projektui. Taip pat pritarta kultūros atašė pavaduotojo pareigybės naikiniui Lenkijoje. Panaikinus pastarąją pareigybę sutauptos lėšos bus skirtos kultūros atašė pareigybei JAV finansuoti.

Ją įsteigus, tikimasi sustiprinti tarpkultūrinį bendradarbiavimą su šia šalimi, stiprinti dvišalius tiesioginius kultūros ryšius tarp institucijų, menininkų. Pasak Kultūros ministerijos, taip bus užtikrinta Lietuvos kultūros sklaida ir jos koordinavimas JAV įgyvendinant ilgalaikius kultūros politikos tikslus ir uždavinius, paveikiau planuojamos ir tikslingiau naudojamos kultūriniam mainams su JAV skiriamos biudžeto lėšos.

Vyriausybė taip pat nutarė teikti prezidentei siūlymą skirti Lietuvos ambasadorių Vengrijoje, Serbijai bei Bosnijai ir Hercegovinai Renatą Jušką ambasadoriumi Juodkalnijai bei teikti šalies vadovei siūlymą nuo kovo pabaigos atšaukti Haliną Kobeckaitę iš ambasadorės Suomijoje pareigų. **RSJ**

Atminimo ženklai nepriklausomybės gynėjams

Lietuvos seimas 2011-uosius metus paskelbė laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metais. Per dvejus nepriklausomybės dešimtmečius Lietuvoje jau įsitvirtino tradicijos pagerbti nepriklausomybės gynėjus ir lengvai apgintus valstybės simbolius.

Šiomet, sausio 8 d. Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, priešais valstybinę M. Mažvydo biblioteką atidengta K. Patamsio skulptūra *Žinia*, skirta Lietuvos nepriklausomybės atgavimo datai įamžinti

Vilniuje sausio 1-ąją dieną pagal tradiciją Lietuvos vadovai dalyvavo Lietuvos vėliavos pagerbimo iškilmėse, pakeliant Lietuvos vėliavą Gedimino kalno pilies bokšto viršūnėje. Prie buvusios Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo seimo pastato, kur prieš 20 metų buvo statomos gynybos užtvartos, tūkstančiai žmonių budėjo dieną naktį, pasiruošę gynbai, šiemet kaip ir kasmet, uždegtas Atminimo laužas Lietuvos nepriklausomybės gynėjų atminimui. Trys paminklinės lentos prie buvusio Krašto apsaugos departamento, Spaudos rūmų, Lietuvos žurnalistų sąjungos patalpų primins apie laisvėjimo žingsnius. Šias įstaigas prieš 20 metų sausio dienomis buvo užgrobę sovietų desantininkų daliniai.

Šalia Parlamento rūmų esančios valstybinės M. Mažvydo bibliotekos įėjimas atmintinomis 1991 metų sausio dienomis buvo uždegtas plakatu su Raudonojo Kryžiaus ženklu. Šalia bibliotekos darbuotojų budėjo savoriai gydytojai, medicinos seserys – čia buvo įrengtas greitosios pagalbos punktas, pasiruošęs pasirūpinti sužeistaisiais, jei būtų įvykę susirėmimas.

Šiomet sausio 8 d. Nepriklausomybės aikštėje priešais valstybinę Martyno Mažvydo biblioteką atidengta K. Patamsio skulptūra *Žinia*, skirta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui įamžinti. Inf.

Šiometinėse iškilmėse Lietuvos vėliavą laiko seimo pirmininkė I. Degutienė, šalia krašto apsaugos ministrė R. Juknevičienė, trečias iš dešinės Nepriklausomybės akto signataras Vyt. Landsbergis

Atminimo laužas, pagerbiant 1991 metų sausio įvykių dalyvių pasiryžimą bet kokia kaina ginti Lietuvos nepriklausomybės siekį

Europos teismas supykė Rusiją

Raudonieji partizanai ar baudėjai?

Europos teismas žmogaus teisoms ginti (European Court of Human Rights) atmetė Vasilijaus Kononovo, nuteisto Latvijos Aukščiausiojo teismo už taikių gyventojų nužudymą Mazie Bati vienkiemyje, skundą. Europos teismo sprendimas iššaukė Rusijos valdžios pasipiktinimą. Visose naujienose buvo pranešama, kad latviai nuteisė raudonųjų partizaną Kononovą, kuris nužudė “policajus”. Devynių nužudytųjų tarpe buvo trys moterys, iš kurių viena – nėščia 9-me mėnesyje. Ji sugebėjo iššokti iš ugnies, bet Kononovo kovotojai iškiso ją atgal. Todėl sakyti, kad Kononovas “sunaikino policajus” – visai neteisinga. Žymiai teisingiau sakyti, kad Kononovas sudegino nėščią 9-me mėnesyje moterį, o tvirtina, kad ji – “policajus”. Nepaisant didelio triukšmo, nė viena oficiali Rusijos informacijos priemonė neperpasakojo bylos aplinkybių ir net paties Kononovo pasiaiškinimų.

Kad suprastume “raudonųjų partizanų” veiklos pobūdį ne vien vienkiemyje Mazie Bati, bet ir už visos fronto linijos, būtina atsiminti 1941 metų Liaudies komisarų tarybos nurodymus “nepalikti priešui nė kilogramo duonos, nė litro degalų”, o Aukščiausiosios karinės vadovybės įsakymą diversantų grupėms “naikinti ir deginti visas gyvenvietes vokiečių užnugaryje 40-60 km gilyje nuo prieškarinio krašto ir 20-30 km į dešinę ir į kairę nuo kelių”. Šis įsakymas paskelbė visus okupuotų teritorijų gyventojus teisiniais stalininių diversantų taikiniais. “Jei šis įsakymas būtų buvęs įvykdytas, tai okupacijos metu būtų žuvę visi kairiakrantės Ukrainos ir okupuotų Rusijos teritorijų gyventojai”, – rašo buvęs raudonasis diversantas pulkininkas Ivanas Starinovas. Diversantams išmetamiems užnugaryje,

vadovavo ne armija. Už vadovavimą joms vyko pastovi graužatis tarp partijos ir NKVD. Ir viena, ir kita organizacija nebuvo pasišventusi kovai su ginkluotu priešu, bet labiau linkusi prirašymams ir melui. Dėl to baudžiamosios operacijos ir vietinių gyventojų teroras tapo norma.

Vasilijus Kononovas gimė Latgalijoje. Kai 1940 m. sovietai okupavo Latviją, jis įstojo į komjaunimą, 1941 m. prasidėjus karui, pasitraukė kartu su Raudonąja armija. Baigęs diversantų mokyklą, 1943 m. buvo išmestas parašiuotu į vokiečių užnugarį. 1944 m. vasarį, “raudonojo partizano” Čiugunovo grupė ėjo į Mazie Bati vienkiemį ir pasislėpė tvarte, kuris priklausė Meikulsiui Krupnikui. Krupnikas pranešė apie tai vokiečiams, ir visa grupė buvo sunaikinta. Po to vokiečiai išdavė šešiams vienkiemio gyventojams ginklus (po šautuvą ir dvi granatas), apsigynimui nuo “raudonųjų partizanų”.

Iš bylos medžiagos aiškėja, kad Mazie Bati vienkiemis nebuvo įjungtas į policijos atraminių punktų sąrašą, nė vienas gyventojas nebuvo mobilizuotas į veikiančią armiją ir nebuvo pašauktas į vokiečių militarizuotus būrius (Shutzmann). Tik vienas iš nužudytųjų (Bernard Skirmans) buvo Latvijos tautinėje gvardijoje (aizsargi).

1944 m. gegužės 27 d. Vasilijaus Kononovo būrys, persirengęs vokiečių uniforma, įėjo į Mazie Bati, nesutikęs jokio pasipriešinimo. Kononovas ir jo būrys nužudė ir sudegino devynis žmones, iš jų tris moteris, vieną – nėščią. Nužudytųjų turtas buvo išplėstas, tačiau šis epizodas teisme nebuvo įrodinėjamas dėl senaties termino. Pats Kononovas tvirtina, kad visi nužudytieji buvę “policajais”; be to, jie visi buvo nuteisti partizanų teismu. Kononovas taip pat tvirtino, kad pats šau-

dyme nedalyvavęs ir visą egzekucijos laiką sėdėjo pasislėpęs krūmuose. Tačiau daugybė straipsnių, aprašančių jo žygdarbi dar sovietiniais laikais, prieštarauja jo parodymams. Be to, Vasilijus Kononovas tvirtino, kad jam įsakė nežudyti “policajus”, o pristatyti juos į teismą, bet tai neįmanoma buvę padaryti dėl jų ginkluoto pasipriešinimo.

Kokiu būdu Kononovas iš už krūmų sugebėjo pamatyti “ginkluotą pasipriešinimą” ir kaip tai rišasi su beginkle nėščia moterimi, kurią baudėjai kišo atgal į ugnį, iš kurios ji sugebėjo iššokti ir, apskritai, nuo kada “teismo” sprendimai vykdomi žmonėms, aprengtais priešininko uniforma ir jo turto plėšimu – spręsti palieku skaitytojui.

Vasilijų Kononovą ir jo kolegas sovietiniai istorikai vadino “partizanas”. Tai netikslus pavadinimas. “Partizanas” – tai vietinis gyventojas (paprastai nesantis jokiose reguliariose jėgos struktūrose), kuris kovoja prieš okupantus, ir turintis visišką vietinių gyventojų palaikymą. V. Kononovas šiam reikalavimui neatitinka. Visų pirma, Kononovas ne taikus gyventojas: jis buvo specdalinio kovotojas, praėjęs diversantų mokyklą. Jis stoji į SSRS pusę 1940 m., kai SSRS, buvusi tuo metu Vokietijos sąjungininkė, okupavo Latviją. Jei Kononovas norėjo kovoti su fašistais ir jų sąjungininkais, jam reikėjo išeiti į mišką. Bet jis išėjo ne į mišką, o su Raudonąja armija. Antra vertus, 1944 m. gegužės 27 d., Kononovas kovojo ne prieš okupantus: gegužės 27 d. jo būrys nesprogdino prieš ešeloną, jo būrys kišo į ugnį nėščią moterį.

Trečia, Kononovo būrys, matyt, neturėjo vietinių gyventojų palaikymo. Tai aišku jau vien iš to, kad vokiečiai patys, būdami okupantai, nepa-

būgo apginkluoti vietinių gyventojų apsigynimui nuo “raudonųjų”. Aš nė kiek neabejoju Kononovo teze, kad iš dviejų okupacijos rūšių – komunistų ir fašistų – vienkiemio Mazie Bati gyventojai, matyt, norėjo fašistų. Man kyla klausimas, kaip tai atsitiko? Ką “raudonieji partizanai” darė su gyventojais, kad tie atiduodavo pirmenybę fašistams?

Latvijos teismo sprendimas, o vėliau ir Europos teismo – tai, žinoma, – “istorijos peržiūrėjimas”. “Raudonųjų partizanų” istorijos peržiūrėjimas, kurią jau seniai laikas peržiūrėti. Sovietinė propaganda sukūrė milžinišką “liaudies kovos prieš užnugaryje” paveikslą. O, iš tiesų, už fronto linijos vyko pilietinis karas ir “raudonieji partizanai” 1941-1944 m., taip pat kaip ir vietkongo kovotojai Vietnamo karo metu, terorizavo vietinius gyventojus ne mažiau, o, gal ir daugiau, nei jų žiaurus priešininkas.

Maža to, karo istoriją – žudynes Mazie Bati vienkiemyje 1944 m. gegužės 27 d. ir atkūrė mums su visomis smulkmenomis latviškas, o vėliau ir europietiškas teismai.

Latvijos istoriją po 1940-ųjų rašė jos budeliai. 1940 m. okupaciją jie paskelbė “išlaisvinimu”. Taikių gyventojų žudymą – “policajų sušaudymu”. Kai Latvija tapo vėl laisva, ši istorijos versija buvo peržiūrėta. Niekas iš tų, kurių bobutės ar nėščios tetos buvo sušaudytos, nepasakys, kad jį išvadavo.

Priversti latvius galvoti kitaip galima tik vienu būdu – vėl sugniuždyti Latvijos laisvę tankais ir nusiūsti į ją naujus kononovus deginti nėščias moteris. Putinjugendu, apmėtančiu Latvijos pasiuntinybę kiaušiniams, šito įrodyti neįmanoma. Tačiau galima tikėtis, kad kada nors nepriklausomi Rusijos istorikai padarys tą patį, ką padarė Europos teismas.

Julija Latynina
(Sutrumpintas Leono Maltso vertimas iš rusų kalbos)

Kovoju jus jau žuvot, mielieji draugai

Prisimenant Ašmenos mūšį

D.N. BALTRUKONIS

Po pralaimėjimų prie Stalingrado 1942-1943 m. vokiečiai ieškojo pagalbos okupuotose kraštuose. Trijose Baltijos valstybėse – Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje naciai paskelbė organizuojantys SS legioną. Latviai ir estai sutiko ir gana gausiai stojo į šiuos karinius dalinius. Lietuvos pagrindinio vadovybė nepritarė šiai vokiečių nacių iniciatyvai ir stipriai patarė vyrams į šiuos junginius nestoti. Taip ir įvyko. Prie komendantūrų prisižadėję tik visokie karinei tarnybai netinkantys vyrai. Tas labai įsiutino vokiečių karinę valdžią Lietuvoje. 1943 m. kovo mėn. jie uždarė visas aukštąsias Lietuvos mokyklas, universitetus. Suėmė apie 44 pasižymėjusius Lietuvos žmones (profesorius, rašytojus, dvasiškius ir t.t.) ir uždarė juos Stutthoffo konc. stovykloje. Tarp jų buvo 4 iš Marijampolės: abiejų gimnazijų direktoriai Zigmąs Masaitis, J. Januševičius, mkt. L. Puskunigis ir agr. Budrys. Iš šių tik L. Puskunigis sulaukė karo pabaišos. Kiti buvo nužudyti.

Lietuvos Vietinė rinktinė

Gen. Povilui Plechavičiui 1944 m. pradžioje pavyko įsteigti Lietuvos Vietinę rinktinę (LVR). Lietuvos pagrindinio vadovybė parėmė šią iniciatyvą. Lietuvos vyrai gana entuziastiškai stojo į ją. Tačiau, kaip vėliau paaiškėjo, šis sandėris su nacių vadovybėmis buvo paremtas apgaule bei klaida. Rinktinės paskirtis buvo apsaugoti vietinius gyventojus nuo ten siautėjančių raudonųjų ir lenkų Armijos Krajowos (AK) partizanų. Deja, mūsų batalionai jau buvo pasmerkti didžiai nesėkmei. Vienintelis ryšys su LVR štabu Kaune buvo paprastu telefonu. Taigi, priešui buvo žinomas kiekvienas įsakymas ir net kiekvienas LVR dalinių judėjimas.

Pirmas stambus LVR susidūrimas su lenkų AK brigados junginiais įvyko 1944 m. gegužės pradžioje. Kovos krikštas buvo Ukmergės (308) batalionui, vykstančiam į savo paskirties vietas – Krėvą, Alšėnus ir Grauziškes. Kuopos pakeliui į Grauziškes buvo pasalūniškai užpultos vie-

no kaimo pakraštyje. Priešas šaudė iš tvartų, klojimų ir gyvenamųjų namų. Po trumpo labai nuostolingos susišaudymo, kuopos grįžo atgal į Ašmeną, drauge pasiėmė kritusius ir sužeistus kovos draugus. Žuvusieji karstuose buvo išgabenti laidojimui į savo gimtines.

Nakties mūšis

Marijampolės (301) batalionas atvyko į savo paskirtį Mūrinėje Ašmenoje ir Tolminovo kaime gegužės 1 d. Bataliono štabas įsikūrė Ašmenoje. Slinko dienos nuolatiniame įtampoje. Šen bei ten įvykdavo susišaudymai su pagrindiniu priešu – AK. Praėjus gerai savaitei po Ukmergės bataliono labai nesėkmingo mūšio su AK brigadomis, pagala iš anksto vokiečių parengtą scenarijų, atėjo ir mūsų eilė – Marijampolės (301) batalionui. Gegužės 14-15 naktį labai stambios iki dantų vokiškais automatais ginkluotos AK brigados užpuolė visas 4 kuopas. Priešas lengvai iššifravęs tos nakties parolę, labai lengvai susidorojo su mūsų priekinėmis sargybomis. Be jokio triukšmo apsupo ir suėmė jau miegoti sugulusius vienos kuopos karius. Tik antrosios kuopos vadas kpt. E. Počebutas suspėjo sukelti vyrus ir suverti juos naktiniam mūšiui. Jauni vyrai stojo žūtbūtinėn kovon. Netrukus nukautas krito kuopos vadas kpt. E. Počebutas. Perėmus vadovavimą jaunesiems leitenantams, mūsų užvirė. Gaisrų šviesoje kovėsi jauni, kovoti nepatyrę vyrai, kol užsibaigė paskutiniai šoviniai. Trumpas, bet itin žiaurus nakties mūšis pasibaigė. Deja, ši pergalė lenkų AK jokios garbės neatnešė.

Laidotuvės

Kitą rytą Ašmenoje buvo laidojami žuvusieji. Jau ankstyvą rytą buvo iškasta didžiulė duobė – bendras kapas mūsų nelygioje kovoje kritusiems didvyriams. Apie 50 jų buvo suguldyti šalia vienas kito. Jų vargani apnuoginti kūnai buvo kulku suvarpyti ar sprogmenų visai sumaitoti. Palaidoti jie buvo be karstų, be religinių apeigų. Tik eglėšakių eilės pridengė žuvusiuosius. Niekas jų neapraudėjo – nei senos motinėlės, nei jauno-

sios seserėlės. Tik keletai paleistų salvių atsisveikino su žuvusiais kovos draugais. Buvo gautas griežtas įsakymas iš kapinių skubiai grįžti į Ašmeną. Ten jau laukė virtinės vokiškų sunkvežimių mūsų transportui atgal į Kauną. Pirmiausia visi gyvi ir sveiki likę kuopų kariai buvome išrinkti didžiuliu keturkampiu miesto parke ir turėjome padėti savo ginklus į krūvą. Užpakaly mūsų jau stovėjo vokiečių ginkluotos sargybos.

Taip baigėsi vienas tarpsnis aistringų ir daugeliui mūsų likiminių 1944-ųjų metų tėvynėje. Kaune mūsų laukė belaisvių stovykla 6-me forte, kur buvome perrengti į vokiečių Luftwaffes pilką uniformą. Kitą rytą, dar visą parą nieko nevalgę ir negėrę, su ginkluota palyda buvome nuvaryti į geležinkelio stotį. Ten mūsų laukė ilgas ešelonas gyvulinių vagonų kelionei į Vokietiją, kur teko ištisus metus beveik kiekvieną dieną žiūrėti mirčiai į akis, kentėti alkį, nesibaižiančius naktinius ir dieningus sąjungininkų oro antpuolius, kurtinančius bombų sprogius.

Apmąstymai

Jau 66 metai praslinko nuo tų nežmoniškai kruvinių įvykių tėvynėje. Mes, saujelė gyvų likusių tų įvykių liudininkų, gyvename pasklidę po platųjį pasaulį. Šiandien, kaip tuomet, mus riša tie patys idealai, ta pati tėvynės meilė viskam, kas lietuviška. Tie patys idealai subūrė mus į tuos batalionus.

Meilė lietuvių etninėms žemėms Rytų Lietuvoje nuvedė mus ten į Ašmenos, Alšėnų, Dieveniškų ar Krėvos vietas. Čia ta pati Lietuva, kurią su tokiu užsidegimu išpažino tose apylinkėse gimęs, augęs ir gyvenęs didysis poetas Adomas Mickevičius. Čia tie patys lietuviškos kilmės žmonės gyvena, tik laikinai praradę savo lietuvišką dvasią kaip rezultatą lenkų „apaštalavimo“ Lietuvoje.

Ateis laikas, kai nereikės bijoti pastatyti šiems didvyriams-idealistams atitinkamą paminklą tenai, Ašmenos kapinėse ar kitur Lietuvoje. O tas laikas tikrai ateis. Gal ir netrukus? (Rašinys sutrumpintas. Red.)

KANADOS ĮVYKIAI

Varžoma informacija?

Kanada pamažu praranda labai svarbų demokratines sistemos bruožą – informacijos sklaidos laisvę. Londono (D. Britanija) universiteto tyrimų grupė pirmąją vietą pripažino N. Zelandijai, Kanada paskutinė. Su šios grupės išvadomis sutinka Kanados informacijos sklaidos pareigūnė ir daugelis kanadiečių. Paskutiniaisiais dešimtmečiais eiliniam piliečiui ar nepriklausomai grupei sunku laiku gauti išsamią informaciją apie valstybės pareigūnų ar institucijų veiklą. Kanada 1983 metais viena iš pirmųjų pasirašė tarptautinį informacijos sklaidos laisvės aktą. Dabar tarp 70-ties valstybių, pasirašiusių šį dokumentą, ji atsiliekančių tarpe. S. Harper vadovaujama konservatorių vyriausybė žadėjo sutvarkyti šią sritį, bet ji regimai pablogėjo: daugiau cenzūros skelbiant vyriausybės dokumentus, pastebimi politinio kišimosi į informacijos sklaidos įstaigas atvejai, vėluojama atsakyti į užklausimus. Kritikų nuomone, nepakankamai laisva informacijos sklaida, menkas dėmesys klimato apsaugai, prarastas bešališkumas Artimųjų Rytų politikoje nulėmė, kad Kanada nelaimėjo siekiamos vietos Jungtinių Tautų organizacijos saugumo komisijoje.

Kanados gynybos ministras Peter MacKay Izraelyje susitiko su šios valstybės ministru pirmininku Ehud Barak, aptarė karinio ir technologinio bendradarbiavimo planus. P. MacKay padėjo Izraeliui už paramą vykdančią misiją Afganistane; izraeliečiai dėkingi kanadiečiams gaisrininkams už skubią pagalbą didžiausio valstybės istorijoje gaisro metu. Izraelis nutarė pirkti iš Kanados priešgaisrinės tarnybos lėktuvą ir įrangą, o kol jis bus pagamintas, nutarta išsinuomoti kanadiečių lėktuvą kartu su jį vairuojančiais lakūnais. Po susitikimo Tel-Avive P. MacKay lankėsi West Bank teritorijoje ir Jordane.

Kanados vyriausybė kanadiečių vardu pareiškė užuojautą dėl pasikėsinimo prieš JAV kongreso narę demokratę Gabrielle Gifford ir kitų 6 žmonių žūties Arizonos valstijoje, Tucson mieste. Vietinis jaunuolis viešame rinkėjų susitikime su kongreso nare šovė į ją iš nedidelio nuotolio, sužeisdamas galvą, paskui pasuko ginklą į šalia esančius žmones. Nušautas Arizonos federacinio teismo teisėjas, 9 metų moksleivė ir dar 4 žmonės, 13 sužeistų. Paaikškėjo, kad nusikaltėlis – psichiškai nestabilus, turėjęs susidūri-

mų su policija vietinis vaikinai. Jis teisėtai įsigijo pusiau-automatinį šautuvą ir šaudmenų. Suimtas nepaaiškino savo nusikaltimo tikslų. Kongreso narė gydoma ligoninėje, jos būseną po galvos operacijos įvertinama kaip kritiška, bet teikianti vilčių pasveikti.

Opozicijos vadovas M. Ignatieff ir šiomet pratęsė savo priešrinkiminę odisėją per Kanadą. Iki parlamento sesijos pradžios per 11 dienų aplankyta 20 rinkiminių apylinkių, kuriose liberalams ne itin sekasi. Šiame sąraše kai kurios rinkiminės apylinkės Vinipege, Br. Kolumbijoje, N. Brunswick, Kvebeko, Ontario provincijose. Liberalų partijos vadovas tikisi palenkti į liberalų pusę abejonjančius ar nepatenkintus dabartine konservatorių politika rinkėjus.

Kanada, kaip ir D. Britanija, nesirodo atšaukti savo atstovo iš Afrikos Dramblio Kaulo valstybės, nes nepripažįsta valdžioje esančio prezidento Laurent Gbagbo ir jo sprendimų. Praėjusių metų lapkričio mėnesį buvęs prezidentas pralaimėjo rinkimus savo varžovui Allasan Quattara, bet neužleisdžia jam savo vietos. Valstybėje kilo neramumų, 173 žmonės žuvo. JAV „užrakino“ jos bankuose esančius Dramblio Kaulo valstybės indėlius; Jungtinių Tautų organizacija uždraudė bet kokius prekinis sandorius ir ryšius su prezidentu ir jo šalininkais.

Kanada neseks JAV pavyzdžiu ir neturės savo prekių kokybės tikrintojų Kinijoje. Amerikiečiai, pasipiktinę blogais gaminiais, kurie daro žalą sveikatai, nutarė Kinijoje įsteigti pirmąją už JAV ribų kontrolės agentūrą, kuri tikrintų siunčiamų į JAV prekių kokybę. Kanados sveikatos tarnyba, atsakinga už prekių kokybę, tvirtina, kad abi valstybės yra sudariusios sutartį, pagal kurią Kinija įsipareigojusi Kanadai tiekti prekes, kurios atitinka mūsų valstybės reikalavimus.

Saskatchewan aukščiausiasis teismas paneigė provincijos vyriausybės santuokų registracijos pareigūnams suteiktą teisę neregistruoti tos pačios lyties asmenų santuokos, jei to daryti neleisdžia jų religiniai įsitikinimai. Teisėjai, vienbalsiai atmetę šią pasirinkimo teisę, aiškina, kad tokie veiksmai pažeidžia vienos grupės žmonių teises. Jie neatsakė į klausimą, kaip išsaugoti kitos grupės – santuokos registratorių teisės sąžiningai laikytis savo religinių nuostatų. **SK**

Konferencija tautiškumo klausimu

Atkelta iš 1-mo psl.

O šios knygos tikslas kitoks: supažindinti plačiąją visuomenę su pagrindinėmis tautotyros idėjomis ir pasiekimais, parodyti jų įtaką tautinės savimonės formavimuisi bei jaunimo ugdymui tautine patriotine dvasia. Todėl ir nevengta subjektyvios autorės nuomonės apie mūsų visuomenės dvasines piktžaidzes ir negalavimus, ypač tautinės savimonės nykimą ir sąmoningą jos naikinimą; teikia-

mos gairės tautinės savimonės gaivinimui ir tautinei savignynei. Tikiuosi, kad knygos skaitytojai tautotyros istorijos kelyje atras į ką atsiremti, apie ką pamąstyti, ieškant savo gyvenimo prasmės.

Nė kiek neabejodama, kad knygos skaitytojas joje atras ginčytinų dalykų ir netobulumų, iš anksto dėkoju tiems, kurie reaguos į knygą savo kritinėmis pastabomis. Jomis pasinaudosiu, jei dar suspėsiu, rengdama šios knygos antrąją laidą.

MŪSŲ TĖVYNĖJE

ATMINIMO LENTOS

Minint Sausio įvykių 20 metų Vilniuje atidengtos trys atminimo lentos. Viena lenta – prie buvusio Krašto apsaugos departamento, dabartinio Krašto apsaugos savanorių pajėgų pastato Viršuliškių gatvėje Vilniuje. Čia prieš 20 metų, 1991 m. sausio 11-ąją, Krašto apsaugos departamento pastatą užėmė sovietų desantininkai. 1991 m. rugsėjo 15 d. agresoriui pasitraukus, pastatas perduotas Savanoriškajai krašto apsaugos tarnybai. Minint pasikėsinimo į Laisvąjį žodį dieną, kita atminimo lenta bus atidengta prie Spaudos rūmų Vilniuje. 1991 m. sausio 11-ąją sovietų kariuomenė, panaudojusi tankus, šarvuočius ir šaunamuosius ginklus, užėmė Spaudos rūmus, kur dirbo redakcijų žurnalistai, veikė spaustuvė. Per šį sovietų karių išpuolį buvo sužeista civilių žmonių. Sausio 12 d. trylikos užgrobtų redakcijų žurnalistai išleido bendrą laikraštį *Laisva Lietuva*. Trečia atminimo lenta atidengta prie Lietuvos žurnalistų sąjungos patalpų Vilniaus gatvėje.

PAVARDŽIŲ RAŠYBA

Europos sąjungos Teisingumo teismas nustatė, kad Lietuva, kaip suvereni valstybė turi teisę lenkų tautybės Lietuvos piliečiams taikyti lietuviškus pavardžių rašybos principus savo teritorijoje. Teismo atstovo pareikšimą citavo Lenkijos dienraštis *Gazeta Wyborcza* ir naujienų agentūra PAP. Bylą dėl pavardės rašymo dokumentuose iškėlė Wardynų (Vardynų) šeima. Už Lenkijos piliečio ištekejusios vilnietės pase buvo įrašyta “Malgozata Runevič”, o ne “Malgozata Runiewicz”, kaip būtų rašoma lenkiškai. Kai moteris paprašė į dokumentą įrašyti jos vyro pavardę “Wardyn”, Lietuvoje buvo įrašyta “Vardyn”. Liuksemburgo teismo atstovas pripažino, kad Lietuvoje gimusi moteris negali reikalauti pakeisti pavardę, tačiau pabrėžė, jog jos vyras Lenkijos pilietis Lukaszas Pawelas Wardynas (Lukašas Pavelas Vardynas) turi teisę reikalauti, kad lietuviškame vedybų akte jo pavardė būtų parašyta lenkiškai. Atstovas pabrėžė, kad Lietuvoje susituokusių Lenkijos piliečių pavardės turi būti rašomos lenkiškai ir, kad šiuo atveju, ištekejusiai už Lenkijos piliečio moteriai turėtų būti sudaryta galimybė išsaugoti lenkiškos “W” raidės rašybą. Anot *Gazeta Wyborcza*, Liuksemburgo teismo teisėjai nebūtinai turi atsižvelgti į savo atstovo nuomonę, tačiau praktikoje, ji išlieka ir

po teismo nuosprendžio.

MAŽIAU ŽUVO

Per pastarąjį dešimtmetį žuvusiųjų Lietuvos keliuose sumažėjo beveik 60%, teigia Policijos departamentas. Jo duomenimis, per praėjusius metus šalyje užregistruoti 3625 eismo įvykiai, kai nukentėjo žmonės. Pernai iš viso žuvo 300 žmonių, 4328 sužeisti. Neblaivūs vairuotojai sukėlė 243 avarijas. Tai mažiausias žuvusių žmonių skaičius Lietuvoje nuo 1961 metų, kada keliuose žuvo 353 žmonės. Avarijų dėl neblaivių vairuotojų kaltės padaryta 22.1%, arba 69 mažiau. Per eismo įvykius žuvo 106 pėstieji.

PRASIDĖJO MOKYMAI

Daugiau kaip 50 jaunuolių Lietuvos didžiojo etmono Jonušo Radvilos mokykloje, Jonavos rajone, sausio 11 d. pradėjo pirmuosius būtinuosius karinius mokymus (BKM) 2011 m. Daugiausia jaunuolių yra iš Vilniaus apskrities – 22, iš Kauno regiono – 17, pranešė Krašto apsaugos ministerija. Jaunuolių amžiaus vidurkis – 25 metai. Pasak KAM, po 13 savaičių mokymų geriausiai BKM laidos kariai turės galimybę pasirašyti profesinės karo tarnybos sutartis ir tęsti karjerą Sausumos pajėgose, Logistikos pajėgose, Gedimino štabo bataliono Garbės sargybos kuopėje ar kt. Lietuvos kariuomenėje BKM organizuojami nuo 2009 m. lapkričio. Į mokymus savanoriškumo principu šaukiami 18-35 metų amžiaus karo prievolinkai, neatlikę privalomosios pradinės karo tarnybos ar kitais būdais neįgiję pagrindinio karinio pasirengimo. Iki šiol 70% baigusiuju BKM pasirašė profesinės karo tarnybos (PKT) sutartis. Jaunuočiai, nepasirašę PKT sutarties, įrašomi į kariuomenės mobilizacinį rezervą.

LIEKA LIETUVOJE

Dauguma geriausių Lietuvos moksleivių renkasi studijas Lietuvos aukštosiame mokyklose, sako prezidentės vyriausioji patarėja V. Būdienė, vadovaujanti Švietimo, mokslo, kultūros ir nevyriausybių organizacijų grupei. “Pažiūrėjus 2010 metų priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas duomenis, galima išsklaidyti mitą, kad visi gabiausieji išvažiuoja”, sakė ji per Žinių radiją. Jos duomenimis, net 81% tų, kurie gavo šimtukus per valstybinius brandos egzaminus, įstojo į Lietuvos aukštąsias mokyklas. Pernai į Lietuvos aukštąsias mokyklas priimta 30,400 pirmakursių. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Montreal, QC

2010 m. gruodžio 15 d. AV parapijos salėje “Rūtos” pensininkų klubas savo nariams surengė kalėdinį pobūvį. Taip pat buvo pagerbti nariai, kurie tą mėnesį šventė savo gimtadienius: Joana Blauzdžiūnienė, Birutė Nagienė, Alfredas Piešina, Liuda Sušinskienė ir Bogomila Rupšienė. Prasidėjus pobūviui, klubo pirmininkė Hilda Lapinienė nuotaikingai pristatė švenčiančius savo gimtadienius, kartu pasidžiaugė gausiu narių dalyvavimu, nors ir buvo nepalankus oras, ypač iš toliau atvykstantiems. Po kleb. kun. Pauliaus Mališkos stalo palaiminimo, visi vaišinosi Loretos Polichauskaitės paruoštomis gausiomis vaišėmis.

Visus maloniai nustebino pasirodęs Kalėdų senelis (svečias iš Lietuvos, A. Čiurlionis). Šią staigmeną klubiečiams surengė Loreta Polichauskaitė ir Antanas Mikus, už ką jiems esame labai dėkingi. Pasirodė, kad Kalėdų senelis – ne vieno talento žmogus, nes grįžęs į salę, su akordeonu rankose, jis įtraukė visus dalyvius į smagų lietuviškų dainų dainavimą. Jam taip pat esame dėkingi už programos pajvairinimą ir nuotaikos pakėlimą visiems! Šio pobūvio metu, pagal tradiciją, buvo paleisti du laimiečiai, kurių vieną laimėjo Z. Burkskaitis, o kitą – S. Vasiliauskienė.

Šio subuvimo metu išleidome ilgalaikę savo narę ir mūsų bendruomenės veikėją, buvusią laikraščio *Nepriklausoma Lietuva* redaktore, taip pat aktyvią “Vaivorykštės” darbuotoją Birutę Nagienę nuolatiniam gyvenimui į Otavą pas sūnų Gintarą Nagį.

Gaila buvo su ja skirtis, nes buvo ne tik gerai žinoma mūsų bendruomenės narė, bet ir visiems malonus ir dėmesingas žmogus. Ta proga įteikėme jai mažą atminimo dovanėlę. Ypatingai dėkojame sūnaus šeimai Gintarui ir jo žmonai Aldonai Nagiams, kurie nepabūgo blogo oro ir atvežė ją šiam atsisveikinimui. O mūsų Birutei – sėkmės jos naujoje gyvenimo vietoje Otavoje!

“Rūtos” klubas savo veiklą pradėjo sausio 5 d. Kadangi klubo veikla nenutraukiama vasaros sezono metu, tai ir šventinis laikotarpis yra ilgesnis poilsui! **NB**

“Rūtos” klubas savo veiklą pradėjo sausio 5 d. Kadangi klubo veikla nenutraukiama vasaros sezono metu, tai ir šventinis laikotarpis yra ilgesnis poilsui! **NB**

London, ON

PRAEITĄ SEKMADIENĮ pamaldose buvo prisiminti ir paminėti prieš 20 metų, sausio 13 d. žuvusieji beginkliai Lietuvos laisvės gynėjai

SEKMADIENIAIS MIŠIOS aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.

SAUSIO 23, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Jadvygą Albrechtienę. **Inf.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

SVEIKINIMAS

“Dainai” 15 metų jaunystėje – Sveikinimai nuo Kanados Londono “Pašvaistės”! Gaila, “TLPK choro ‘Daina’ koncerto”, (Red. sutrumpinto straipsnio) autorius nepažymėtas. Dailiai aprašyta. Būt buvę įdomu skaityti ir kas “iškirpta” sutrumpinant... (Ačiū už pastabą. Straipsnio autorė Laimutė Šimukienė. Atsiprašom autorę už pavardės praleidimą. Red.).

Edmundas Petrauskas,
London, ON

www.NerasEnterprises.com

Neras Enterprises

Granite or Marble Counter
Fabricated & Installed in

96 Hrs. or Less

Nick
905.424.1133

Ieško padėjėjų

FIRMA, užsiimanti marmurinių/granitinių stalviršių instaliacija, PASTOVIAM DARBUI ieško meistro padėjėjų.

Norintys gauti daugiau informacijos, prašomi skambinti NIKUI

tel. 905.424.1133
arba apsilankyti internetiniu adresu

www.NerasEnterprises.com

2010 m. gruodžio 7 d. pusnys – balta, balta, kur tik dairais... Ntr. A. Valaškevičienės

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 60 metų sulaukę *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada. El.paštas: tevzib@rogers.com.

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuosimčiai labai žemi.

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

2010 m. gruodžio 17 d. LR ambasadoje Vašingtone surengtas Advento vakaras, kurio metu Vašingtono lietuvių folklorinis ansamblis "Jorė" supažindino vakaro dalyvius su Advento papročiais ir atliko tradicines Advento giesmes

Poeto senatvė

Gyvenimas kaip viesulas praužė,
Beliko tarti vieną žodį – "oi",
Nes visos mano mielos mūzos
Pavalgę snaudžia "Labdaroj"...

Ir kas iš tų šaunių dienų beliko,
Kas iš vilčių – gyventi vis geriau,
Kas iš senos draugijos katalikų,
Kai ten draugų nebematau?

Užėikite kas gyvas pamatyti,
Kaip "Vilnius Manor" vienas gyvenu,
Pasikabinęs vabalą kaip Vytį,
Paženklintą modernišku menu.

Su Naujais metais gersim į sveikatą
Be patarėjų ir be daktarų...
Tai kas, kad jau nebesimato,
Kokios kartybės kam pilu.

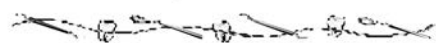
Ir pasismaginę visi kaip reikiant
Vartysim mielas banko knygučes,
Kas sako, kad jau nieko nebeveikiam
Ir nieko gero nebeskaitom mes?..

Tikriausiai, mus pagirs nauja valdyba,
Atveš ir ordinų visai naujų –
Kai suvažiuosim į Anapilio sodybą
Klausytis prakalbų senų...

VINCAS MAŽUPIS, Toronto, ON

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 69 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.50%
2 m. term. indėlius1.90%
3 m. term. indėlius2.40%
4 m. term. indėlius2.65%
5 m. term. indėlius2.85%

RRSP ir RRIF
(Variable)0.50%
1 m. ind.1.50%
2 m. ind.1.90%
3 m. ind.2.40%
4 m. ind.2.65%
5 m. ind.2.85%

PASKOLAS
Asmenines nuo3.50%
Nekiln. turto 1 m.3.50%

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

TAUPOMĄ SĄSKAITA, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ – (Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%
1 metams – 1.75%
2 metams – 2.25%
3 metams – 2.50%
4 metams – 2.75%
5 metams – 3.10%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu**
3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

• Kai žmogus yra vargšas, tai visi sako, kad jis niekam tikęs, o kai tampa turtingu, tai visi jį vadina išnaudotoju.

• Sunku atsikratyti žmonių, kurie paklausti kaip sekasi, užuot sakę tradicinį "gerai", ima pasakoti, kaip yra iš tikrųjų.

• Kartais ant šunų maisto dėžutės būna užrašyta "pagrinto skonio". Įdomu, kas jį ragavo?

• Kariškiams, praradusiems kairę koją, vietoj naujos ant krūtinės užkabinamas medalis.

• Tie, kurie rūpinasi, kad nebūtų žudomi gyvūnai, patys valgo mėsą.

• Daugumos žmonių finansiniai sunkumai yra labai paprasti – jie neturi pakankamai pinigų.

• Seni žmonės vis kartoja tą patį, o jaunimas neturi ką sakyti.

• Jeigu jūs neprisimenate, kur paslėpėte kalėdines dovanas, paklauskite savo vaikų, ir jie jums parodys.

Liudas Stankevičius,
Montreal, QC

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ PRENUMERATORIAMS:

jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą

KANADOS PAŠTO BENDROVEI

tel. 1-800-267-1177

arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje "Contact us", tada "General Customer Service")

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Maironio lituanistinė mokykla Niujorke šventė savo gyvavimo 60-dešimtmetį. Šventėje dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Niujorke Voldemaras Serapinas. Jis sveikindamas pažymėjo, kad mokykla kiekvienam yra saugus uostas, iš kur išplaukiama į gyvenimo vandenyną. Konsulas už ilgametį jaunosios kartos ugdymą mokyklai įteikė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos medalį. Sveikinimo žodį tarė ir prel. Edmundas Putrimas, atvykęs iš Toronto. Jis labai padėjo gauti kitas patalpas. Sveikino JAV LB apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė ir Tautos fondo pirmininkė Giedrė Kumpikaitė, įteikusi mokyklai pinigine dovaną. Pasveikinti atvyko ir viena pirmųjų baigusiu mokyklą Vida Jankauskienė, Brooklyn-Queens LB apylinkių pirmininkė. Mokyklą sveikino ir naujų patalpų šeimininkas, St. Francis of Pola parapijos klebonas kun. Matteo Rizzo. Į sceną buvo pakviestos buvusios mokyklos vedėjos, o už ilgametį vedėjavimą (14 metų) buvo pagerbta Audrė Lukoševičiūtė ir mokytoja Elena Ruzgienė. Mokyklos vedėja Faustina Šinkūnienė padėkojo mokytojams už ištvermę, tėvų komitetui už pagalbą ir išreiškė viltį, kad mokykla dar gyvuos, ugdydama ir toliau jaunąją lietuvišką kartą.

Australija

Metinis LB Spaudos sąjungos, kuri leidžia *Mūsų pastogę*, susirinkimas įvyko lapkričio 2 d. Sydney miesto Lietuvių klubo patalpose. Susirinkimui vadovavo Sąjungos valdybos pirmininkas dr. Vytautas Doniela, pasveikinęs susirinkusius, primindamas ir liūdną žinią, kad iš šio gyvenimo pasitraukė svarbus Sąjungos narys ir buvęs ilgametis pirmininkas Vytautas Patašius. Pastaruoju metu jis ėjo išdininko pareigas. Prisimenant ir kitus Sąjungos mirusius narius, pirmininkaujantis pakvietė juos pagerbti atsistojimu ir tylos minute. Pirmininkas padėkojo Vyteniui Šliogerui, kuris ėmėsi finansinės atsakomybės, o taip pat Teodorui Rotcui, įsijungusiam į Sąjungos valdybą ir atlikusiam raštvedybos darbus. Redaktorė Dalia Donielienė rūpestingai atliko savo pareigas. Pirmininkas dėkojo artimiems laikraščio bendradarbiams dr. Algiiui Kabailai, Anskiuui Reizgiui, Jadvygai Dambrauskienei ir toliau gyvenantiems bendradarbiams – Viktorui Baltučiu, Isoldai Poželaitei-Davis, Aliutei Karazijienei, Aidai Abromienei ir kt.

Mūsų pastogė, pasak pir-

mininko, iš prenumeratos negali išsilaikyti. Padeda aukos. Bet finansinę būklę pataiso Sąjungos turimas rezervas. Apie laikraščio finansinę būklę kalbėjo valdybos sekretorius Vytenis Šliogeris, perėmęs ir izdo tvarkymą po buvusio izdininko mirties. Izdo reikalai buvo tinkamai sutvarkyti ir didesnių bėdų nėra. Pakelta ir metinė laikraščio prenumerata iki 80 dol. Į naujai renkama valdybą kandidatavo keturi nariai: Vytenis Šliogeris, Petras Viržintas, Teodoras Rotcas ir Vytautas Doniela. Penktas valdybos narys Alis Migus buvo kooptuotas per valdybos posėdį.

Lenkija

Suvalkų miesto savivaldybės sprendimu, gatvė, jungianti Reja Pulaskio gatves, nutiesta už Europos sąjungos lėšas, buvo pavadinta Lietuvos tūkstantmečio vardu. Suvalkų miesto taryba taip pavadinti gatvę nusprendė 2009 m. birželio mėn., kai Lietuva šventė savo vardo paminėjimo tūkstantmetį. Pavadinimo teikėjai buvo Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus Seinuose Liudvikas Milašius. Gatvės atidaryme praėjusį rudenį dalyvavo svečiai iš Lietuvos: seimo narys Jonas Liesys, Užsienio reikalų ministerijos atstovai, konsulas Liudvikas Milašius, Alytaus bei Marijampolės merai, o taip pat Suvalkų tarybos pirmininkas Vieslavo Stelmach, taipgi Palenkės vaivadijos seimelio maršalka Jaroslav Dvoržinski, pabrėžęs šio regiono bendradarbiavimo su Lietuva svarbą. Atidaryme dalyvavo ir nemažas būrys Suvalkų lietuvių. Gatvę pašventino Šv. Kazimiero Karalaičio parapijos klebonas Lech Lube, kadaise vikaravęs Punske.

Šveicarija

Prieš vienerius metus Zuericho mieste Dalia Kosmačiauskaitė, muzikos pedagogė, įsteigė vaikų darželį "Pagrandukas". Pradžioje į darželį atėjo 8 vaikai, o pastaruoju metu ši darželį lanko 24 mažyliai. Juos tėvai suveža ir iš Bazelio, Berno ir Zugo miestų. Susirinkę vaikai kartą per mėnesį sekmadienį, skambant kviečiančiai dainelei *Gegutė girių paukštuzėlė*, sueina į darnų ratelį. Pasisveikinama, prisimenamas kiekvieno vardas ir miškiai pradeda judėti, žaisti judrius žaidimus. Tai būna linksmi rateliai, pirštukiniai bei vaidmeniniai žaidimai. Toliau dainuojamos dainelės, klausoma pasakų. Vėliau piešiama, karpoma, minkomas molis. Prieš išvykstant vaikams į namus, jie pavaišinami tėvų su-neštais gardumynais. **JA**

Kur legendos virsdavo tikrove, o tikrovė – legendomis

Tesinys iš 2 nr.

GEDIMINAS KURPIS

7. Legendinio Robin Hood bei vikingų valdos

Kai važiuojame pro Nottingham apylinkes, vadovė mostelėjo ranka į dešinę – sako, va, ten yra garsioji Sherwood giria (dabar paskelbta Karališkuoju parku), kurioje gyveno Robin Hood su savo “linksmų vyrų” (*merry men*) būriu. Nėra tai neperžengiama giria, kokia buvo viduramžiais. Dabar tėra likę tik 423 hektarai miško ir tūkstantmetis ažuolas *Major Oak*, truputį jaunesnis už mūsų šį Stelmuzės, bet taip pat sulopytu kamieniu ir lazdomis pasipirtom šakom. Tame ažuole, jo drėvėse, gyvenę Robin Hood ir jo vyrai. Senųjų legendų iliustratoriai paišė tą ažuolą tokiu storu kamieniu, kad jame tikrai būtų galėjęs gyventi nemažas bastūnų būrys.

Robin Hood gimė XV š. legendose ir viduramžių baladėse, kaip feodalinės sistemos teisėsaugai nepaklusęs (vaidijosi su Nottinghamo šerifu) *yeoman* (tuo metu *yeoman* buvo aptariamas, kaip žmogus “nei riteris, nei kaimietis”), kuris su savo *merry men* plėšdavo turčius ir pagrobta turtą dalindavo neturtingiems. Vėliau, XVI š. prie jų buvo pridėti vienuolis *Friar Tuck* ir mergina *Maid Marian*. Tos legendos apie Robin Hood ir jo linksmus vyrus išliko gyvos ir šiais laikais filmuose bei televizijos programose, taip pat ir vėlesnėje literatūroje.

York. Senamiesčio gatvelė, vardu *Shambles*

Sherwood giria tik pravažiavome, bet į York miestelį atvažiuojame kelioms valandoms. Tai miestelis su įvairiaspalve istorija. Jį pradėjo romėnai 71 metais kaip gynybos siena apjuosta tvirtovė, vardu *Eboracum*, kuris tapo provincijos sostine iki 416 metų, kai iš dabartinio Schleswig-Holstein krašto atkeliavę (germanų kilmės) *anglai* perėmė iš romėnų šią teritoriją. Jie perkrikštijo miestelį į *Eoforwic* ir paliko šiai salos daliai Anglijos (*England*) vardą. 866 metais miestelį užkariavo vikingai ir pavadino jį *Jorvik*.

Vikingai senamiestyje paliko daug savo pėdsakų. Net ir gatvės čia vadinamos ne *street*, bet *gate*

(žodis, kilęs iš danų kalbos *gata=gatvė*), kaip pvz. *Colliergate*, *Fossgate* ir t.t. Pati mažiausia senamiesčio gatvė pavadinta ilgu vardu – *Whip-ma-whop-ma-gate* (lietuviškai būtų “Nei šiočia, nei tokia gatvė”). Labiausiai turistų užplūsta gatvelė vadinasi *Shambles* (Jovalynė), nes ten daug par-

York katedra ir dešinėje imperatoriaus *Constantine* statula

duotuvėlių ir valgyklų.

954 metais Jorvik buvo įjungtas į Anglijos karalystę, o nuo XIII š. pradėtas vadinti York. Viduramžiais York tapo vilnų prekybos centru bei Anglikonų bažnyčios provincijos centru šalia Canterbury. Didžiausias pastatas miestelyje – tai *York Minster* katedra, pradėta statyti 1220 metais ir baigta 250 metų vėliau. *Minster* paprastai vadinama vienuolyno šventovė, bet York šventovę aptarnavo ne vienuoliai. Katedros languose yra vienas didžiausių viduramžių vitražų rinkinys D. Britanijoje. Netoli katedros yra bronzinis paminklas Romos imperatoriui *Constantine*. Pasidomėjau, kodėl? Pasirodo, kad Eboracum mieste mirė čia 306 metais viešdamas imperatorius *Constantius I*. Romėnų legionieriai, miesto įgula, tuojau paskelbė jo sūnų *Constantine* imperatoriumi. Jis dar daug turėjo kovoti, kad įsistiprintų imperatoriaus kėslė, bet pati pradžia buvo dabartiniame York mieste.

Skaitydamas internete apie York, netikėtai užtikau žinutę, kad ten 1190 metais įvyko “pogromas” (masinė minios ataka, žudynės) prieš žydus. Kada žydai ieškojo prieglaudos tvirtovėje, ji buvo padegta. Daug žydų sudegė, kiti nusizudė, o likusieji, nors buvo žadėta palikti juos gyvus, buvo nužudyti. Iš viso žuvo apie 150.

Pernakvojom *Newcastle-upon-Tyne* “*Jurys Inn*” viešbutyje.

8. Apžiūrim Hadriano siena

Pavažiavę truputį į vakarų pusę nuo *Newcastle*, kitą rytą privažiavome buvusias Romos imperijos šiaurines ribas, arba *Hadrian's Wall* (lot. *Vallium Aelium*) likučius prie *Haddon-on-the-Wall* kaimelio. Tai maždaug 100 m ilgio, apie 2 m pločio ir 1-1.5 m aukščio akmeninės sienos gabalėlis, kurį apžiūrėjom, ant kurio vaikščiojom ir daug nuotraukų pada-

rėm. Juk tai istorinis statinys, išilaukęs beveik 1900 metų, nes buvo statytas tik pora šimtų metų po Didžiosios kinų sienos statybos pradžios.

Kai imperatorius *Hadrian* (*Publius Aelius Hadrianus*, gimęs Italijos mieste, Pirenėjų pusiasalyje) 122 metais inspektavo savo valdas D. Britanijos saloje, jis sužinojo, kad salos šiaurėje gyvenę “barbarai” *piktai* (*picts*) dažnai įsibrauna į imperijos valdas ir nuvaro pavogtų gyvulių bandas pas save. Imperatorius tada pristatė savo tris legionus (II, VI ir XX, kiekviename po 6,000 vyrų) statyti sienos, kad ateityje tokių vagysčių nebūtų. Sieną, akmeninę 3 m pločio ir 6 m aukščio, arba plūktą iš žemių 6 m pločio ir 3.5 m aukščio, statė nuo 122 m. iki 128 m.

Siena kirto visą salą nuo dabartinių *Newcastle* iki *Carlisle* miestelio, viso 117 km arba 80 romėniškų mylių. Romėnišką mylių sunku paaikškinti, bet, kiek supratau, tai 1000 dvigubų žingsnių (kairę koją dešinę-vėl kairę = dvigubas žingsnis). 80 fortų (*millefort*) buvo išdėstyti mylios atstumu nuo vieno kito palei sieną, o tarp jų buvo po du stebėjimo bokštus. 17 fortų, t.y. kas penktas, buvo didesni, galėję talpinti iki 500 karių. Sienos viršumi galėdavo žygiuoti arba joti kariai. Pietinėje sienos pusėje buvo

Imperatoriaus *Hadrian* siena

įrengtos kelios pirtys ir smuklės. Sieną saugojo ne legionieriai, bet apie 9,000 samdytų svertimtaučių karių ir du būriai kavalerijos (po 1,000 raitelių) sienos abiejuose galuose. Romėnų kavalerija galėjo per 24 valandas nukeliauti 70 (rom.) mylių. Kai kurie fortai būdavo naudojami kaip muitinės. Šiaurinėje ir pietinėje sienos pusėje “dėl viso pikto” dar buvo iškasti gilūs grioviai su stačiais krantais, kurie vogtų gyvulių pervedimą dar pasunkintų. Mes matėm mažą dalelę to griovio. Nuo sienos po visą romėnų valdomą teritoriją buvo išvystytas geras kelių tinklas, kuriuo judėjo žmonės arba prekės, ir kuris – su pataisymais, praplėtimais ar nauja danga – išilaukė iki šių dienų. Visa tuometinė Hadriano siena dabar yra Anglijos teritorijoje. **(Bus daugiau)**

Ntrs. autorius

Kiekvienais metais nuo balandžio iki spalio mažame Ontario provincijos miestelyje *Niagara-on-the-Lake* vyksta festivalis, pavadintas airių šmaikštuolio dramaturgo *George Bernard Shaw* vardu. Jame paprastai (su mažomis išimtimis) rodomi veikalai, parašyti paties G.B. Shaw arba jo bendraamžių. Festivalis prasidėjo 1962 metais, kai airių kilmės kanadietis teisininkas ir dramaturgas *Brian Doherty*, subūręs būrelį aktorių Teismo rūmų auditorijoje pastatė aštuonis spektaklius dviejų G.B. Shaw kūrinių – *Don Juan in Hell* (*Donžuanas pragare*) ir *Candida*.

Miestelis festivalio metu pasipuošia gėlėmis. Gatvių lėšvėse ir dėžėse bei kabančiuose krepšeliuose prisodinta įvairiaspalvių gėlių, miesto parkelyje supynės vaikams ir suoleliai bei stalai lankyto-

Shaw festivalio 50-asis sezonas

jams, kurie atsiveža savo užkandžių. *Niagara-on-the-Lake* yra trys teatrai. Pats didžiausias ir gražiausias yra *Festivalio* teatras su 856 kėdėmis. Teatro priestate neseniai buvo įrengtas *Studio* teatras su 200 kėdžių, kurios gali būti sustatomos pagal spektaklio ar konferencijos reikalavimus. *Court House* (*Teismo rūmų*) teatras turi 327 kėdes, kurių dalis yra sustatytos scenos šonuose ir aktoriai vaidindami dažnai naudojami žiūrovų prėjimo takais. *Royal George* (*Karališkasis Jurgio*) teatras, tūnantis beveik kitame miestelio gale nuo Festivalio teatro, turi 328 kėdes, ir buvo pastatytas I Pasaulinio karo metais lengvo turinio vaidinimėliais linksminti kareivius. Miestelyje yra viešbučių, res-

toranų ir nemažai privačių namų, kuriuose siūloma pernaktoti (“*Bed and Breakfast*”).

Penkiasdešimtmatis festivalio sezonas 2011 metais turės bent po vieną G.B. Shaw veikalą visuose trijuose teatruose. Festivalio teatre statomi trys vaidinimai. Muzikinis veikalas *My Fair Lady* (tekstas *Jay Lerner*, muzika *Frederick Loewe*) pagal G.B. Shaw veikalą *Pygmalion* bus statomas (ne kiekvieną dieną) nuo balandžio 13 iki spalio 30. Kitas G.B. Shaw veikalas *Heartbreak House* (*Sielvarto namas*) tęsis nuo gegužės 10 iki spalio 7, ir trečias – *The Admirable Crichton* (*Puikis Krichton*) – nuo birželio 22 iki spalio 29. Pastarąjį veikalą parašė škotų rašytojas ir dramaturgas *James Matthew Barrie* (1860-

1937), labiausiai žinomas už *Peter Pan* charakterio sukūrimą.

Court House teatre bus taip pat trys veikalai. Airių poeto, rašytojo *Lennox Robinson* (1886-1958) komedija *Drama at Inish* (*Drama Inišo miestelyje*) tęsis nuo gegužės 6 iki spalio 1. G.B. Shaw politinė komedija, pataisyta ir pritaikyta šioms laikams kanadietio *Michael Healey*, *On the Rocks* (*Ant uolų*) bus rodoma nuo birželio 14 iki spalio 8. Ir trečias, pusiau muzikinis veikalas (tekstas ir muzika *Jay Turvey* ir *Paul Sportelli*) *Maria Severa* apie portugalų *Fado* dainų pradininkę.

Royal George teatro “trijulė” susideda iš G.B. Shaw *Candida* (vienu iš veikalų, pradėjusių šį festivalį), kuris

bus statomas nuo balandžio 7 iki spalio 30, *Tennessee Williams* drama *Cat on the Hot Tin Roof* (*Katė ant įkaitusio stogo*) – nuo gegužės 3 iki spalio 23, ir trumpas, vos vienos valandos, dalykėlis *Ferenc Molnar* (1878-1952, vengrų dramaturgas, prieš karą pasitraukęs į JAV) *The President* (*Prezidentas*).

Šie trumpieji vienaveiksmiai veikalėliai, rodomi 11.30 val., anksčiau nei 2 val. ar 8 val. “ilgieji” spektakliai, paprastai būna arba labai prasingi, arba labai juokingi. Šis žada būti juokingas.

Kainos visuose teatruose įvairuoja nuo \$90 iki \$32, bet specialūs dieniniai spektakliai sinjorams ir studentams (SM) kainuoja \$41 ir \$24.

Daugiau galima sužinoti internete (*shawfest.com*) arba telefonu 1-800-511-7429.

GK

“Viską, ką turiu, nešuosiu su savimi...”

Herta Müller – 2009 m. Nobelio literatūros premijos laureatė: gyvenimas ir kūryba

S. KATKAUSKAITĖ

Lig Švedijos Akademijai ją paskelbiant Nobelio literatūros premijos laureate, Herta Müller buvo daugiau žinoma Europos skaitytojams. Rašytoja apdovanota ne viena Vokietijos literatūros premija, yra gerai vertinamų 20 prozos ir poezijos knygų autorė, bet tik keletas jos knygų išversta į anglų kalbą. Toronto bibliotekoje, pasiteiravus šios rašytojos kūrinių, darbuotoja ilgai tinklalapiuose ieškojo jos knygų, išverstų į anglų kalbą. Atrodusi pora romanų, užrašė į eilę 107-ąją. Užsakytos knygos mane pasiekė po 4 mėnesių.

Herta Müller gimė Rumunijoje 1953 m., Nitzkydorf miestelyje, kuriame visi kalbėjo vokiškai. Tėvas – buvusios nacistinės Vokietijos SS narys, motina 5 metus praleido sovietų lageriuose. Tad jau šeimos istorija ir aplinka formavo būsimos rašytojos kūrybos išvalgas ir temas. Baigusi studijas universitete, pradėjo dirbti vertėja. Nenorėdama bendradarbiauti su saugumu, ji praranda ir šį, vėliau ir mokytojos darbą, beviltiškai bando išgyventi iš savo kūrybos. Pirmasis rinkinys 1982 m. išspausdinamas tik po griežtos cenzūros. Atimta bet kokia viltis gyventi pagal sąžinę. Netaisytas rinkinio rankraštis, perduotas slapta ir išspausdintas anapus Rumunijos sienos, dar labiau apsunkena autorės gyvenimą. Neišlaikiusi persekiojimo ir spaudimo, kankinama nuolatinio klausimo, kaip pragyventi, Herta Müller 1987 m. persikelia į tuometinę Vakarų Vokietiją. Ten ir gyvena šiuo metu.

Pagrindinė jos romanų tema, pasakojama per žmonių likimus, pasiremiant asmenine patirtimi, pokarinės Europos visuomenės gyvenimas. Rašytojos kūryboje nuolat iškyla asmeninės atsakomybės už savo gyvenimą ir pasirinkimus, aukos ir skriaudėjo, išdavystės ir prisitaikymo kaina. Vokietijos rašytoja Herta Müller – 12-oji moteris, 109 metų Nobelio apdovanojimų istorijoje gavusi šią premiją.

Romanas *Apklausa (The Appointment)* atkreipė ir skaitytojų, ir kritikų dėmesį. Jo turinys nesudėtingas. Rumunė mergina dirba nedidelio miestelio siuvykloje, siuva dailius drabužius užsienio prekybai. Jos gyvenimas ribotas ir skurdus, norai irgi labai kuklūs – turėti švarius namus, gražių daiktų. Ji, norėdama išsiveržti į turtingesnę, gražesnę pasaulį, parašo laiškelius “Vesk mane” (*Marry Me*) su savo adresu ir įdeda į Italiją siunčiamų vyrų kostiumų kišenes, tikėdamasi, kad kas nors atsilies ir padės išsiveržti iš dusinančio gyvenimo, kasdieninių nepriteklių. Deja, laiškeliai pakliūva į visur esančio saugumo rankas, ir prasideda didysis tardymas: kam siuntei, kas dar dalyvavo, kur gavai adresus?... Iš šio paprasto buitinio poelgio daroma politinė išdavystė ir nusikaltimas. Kiekvieną savaitę tuo pačiu laiku “nusikaltėlė” eina į saugumo įstai-gą, kur tardymo metu laukia pažeminimas, psichologinis teroras, paniekos ir prievarta. Pasakojimas baugina negyva realybe, kurioje nėra jokios prošvaistės. Tai visuomenė, kurioje kiekvienas jaučiasi esąs įbauginta auka, stebima įtaraus ir grasinančio žvilgsnio. Sistema ypač negailestinga moterims, jos patiria dvigubą prievartą ir pažeminimą.

Antrasis romanus *Žaliųjų slyvų žemė (The Land of Green Plums)* pasakoja apie pokarinės, 6-7 dešimtmečio Rumunijos Ceausescu laikų tautines mažumas – vokiečių kilmės jaunuolius, kurie gimė ir augo Rumunijoje, laiko ją savo tėvyne. Bet kalbėjimas savo tėvų kalba, domėjimasis tuo, kas vyksta už netolimos sienos, paverčia juos svetimais ir persekiojamais. Jauni žmonės, nevengiantys klausimų ir tiesos ieškojimo, atsiduria akligatvyje. Neteikę darbo ir neišlaikę nematomos, bet kasdien jaučiamos sunaikinimo grėsmės, jie prašosi teisės išvykti. Vokietijoje jų irgi niekas per daug neauklia.

Pagal romano pasakojimo laiką, II Pasaulinis karas jau šiek tiek nutolęs, bet jo palikti pėdsakai gilūs ir žeidžiantys. Visuomenėje slypi baimė prisiminti karą, baimė ir neprisiminti, nes užmarštis gali būti skaudžiai pavojinga. Rumunija karo metais buvo vokiečių pusėje, ir už šį pasirinkimą teko mokėti, tik ne visiems vienodai. Vieniems, vilkėjusiems kariškas uniformas ir laiku dingusiems iš pasmerkto krašto, pasisekė geriau. Apie tai liudija jų laišakai, ateinantys iš Austrijos ar Brazilijos, Kanados. Laiškai, slepiami nuo nereikalingų akių ir klausimų, rodantys, kaip puikiai išgyveno buvę SS kariškiai – tėvai, dėdės, seneliai, saugiose valstybėse išsigiję namus, vedę svetimtautes žmonas, neretai pakeitę pavardes. Tie, kurie pasiliko neostalinistinėje Rumunijoje, vengia kalbėti apie praeitį, jų gyvenimas sukasi apie maistą, darbą, drabužius, skurdžią ir nesaugią egzistenciją, kurią bet kada gali pertraukti sudaryti arogantiški ir žiaurūs, besimėgaujantys savo galia režimo spec. tarnybų vykdytojai.

Herta Müller

...Praėjus 20-čiai metų nuo Rytų – Vakarų konflikto pabaigos, Herta Müller apdovanojama šia (Nobelio) premija už pastangas, primenant nežmonišką komunizmo palikimą ir jo pasekmes žmonėms. Ji, nagrinėdama ir poetiniais įvaizdžiais atskleisdama istorijos įtaką dabartinei visuomenei, sėkmingai tęsia geriausias Europos literatūros tradicijas.

Michael Krüger, Miuncheno leidyklos Carl Hansen leidėjas

Romane pasakojama ir apie asmeninius žmonių ryšius. Juose nedaug meilės ir pasitikėjimo, daugiau išdavystės, savanaudiškumo ar buko abejingumo. Jaunimas iš kaimų keliasi į miestus, tikėdami, kad čia gyvenimas kitoks, šviesesnis. Bet miesto nėra, tai tiesiog krūva sublokštų, pragyvenimo ieškančių žmonių, iš anksto pasmerktų pilkam skurdui. Kaimietė Lulu, svajojusi ištekėti už vyro, kuris vienintelis visame kaime vilkėtų švariais marškiniais, susivilioja partinių veikėjų gražbylyste bei galia ir žūsta. Romane nėra nė vieno laimingo žmogaus. Net tie, kurių rankose valdžia ir turtas – beveidžiai, besieliai tarsi marionetės, akiai vykdančios svetimą valią ir dažnai negarbingai baigiančios savo būtį.

Į Rumuniją pertvarka 1989 m. atėjo su fizine neapykantos ir keršto išraiška. Jos buvęs vadovas Nicolae Ceausescu ir ypatingai nekenčiama jo žmona Elena naktį suimti ir, stebint miniai, naktinio “tribunolo” įsakymu tuoju pat viešai nužudyti... Žmonės terorizavusi jėga ir ideologija pralaimėjo, bet tie, kurie išgyveno terorą, laimėtojai netapo. Jie, ilgai buvę persekiojimų, fizinio susidorojimo baimės ir pažeminimo įkaitais, visam likusiam gyvenimui pažymėti liūdesio ir kartėlio dėl praradimų, prievartos, netekčių ženklų. Niekur nedingo ir ideologijos sargai; jie tik dar kartą pakeitė savo spalvą ar gyvenamąją vietą, kad liktų neatpažįstami.

Nobelio premijos rašytojos kūryba išpėja – nėra ir negali būti komunizmo “žmogišku veidu”; jis savo esme prieštarauja bet kokiam žmoniškumui. Herta Müller, paklausta, kodėl savo temomis ji vis grįžtanti į tuos slogius Ceausescu laikus – savo jaunystės metus, viename pokalbyje paaiškina: “...aš tik pakeičiau savo gyvenamąją vietą; savo buvusio gyvenimo ir patirties pakeisti negaliu, jis liko su manimi visam laikui”. Ir vėliausiai išspausdintas Nobelio premijos laureatės Hertos Müller romanus pavadintas *Viską, ką turiu, nešuosiu su savimi*.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kamerinis choras “Brevi” savo dvidešimtmečio jubiliejaus baigiamąjį koncertą 2010 m. gruodį surengė Vilniaus rotušėje. Koncertas buvo nemokamas, rengtas drauge su Lietuvos muzikų sąjunga, ir skirtas choro bičiuliams ir gerbėjams. Programoje įvairių žanrų ir tematikos kūrinių, atskleidžiantys įvairias vakarą vienijančios minties – meilės – spalvas ir pavidalus. Kartu su choru muzikavo ir vargonininkė Renata Marcinkutė-Lesieur, violončelininkas Povilas Jacunskas ir džiazo kvartetas “Baisios stygos”. Choru jau 18 metų vadovauja G. Venislovas, chorą globoja Šv. Kazimiero šventovė, kurioje choras gieda pamaldų metu.

Šv. Kotrynos šventovėje Naujųjų metų išvakarėse koncertavo Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, diriguojamas Donato Katkaus, operos dainininkė Lilija Gubaidulina, smuikininkė Simona Venslovaitė ir trimitininkas Dominykas Vyšniauskas. L. Gubaidulina vokalą studijavo Archangelske ir Kazanės konservatorijoje Tatarstane. Prieš ketvirtą metų atvyko į Lietuvą ir pagarsėjo laimėjusi 2010 metų “Triumfo arkos” konkursą. S. Venslovaitė, Lietuvos bei tarptautinių konkursų laureatė, laikoma viena pajėgiausių bei įdomiausių jaunųjų menininkų, šiuo metu studijuoja Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje ir dalyvauja įvairiuose muzikiniuose projektuose.

D. Vyšniauskas, trimitininkas ir kompozitorius, seka savo tėvo, džiazo saksofonininko Petro Vyšniausko pėdomis. Meistriškumo mokėsi įvairiose pasaulio valstybėse – Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, Leipzigo muzikos kolegijoje, Niujorko SUNY Purchase College ir Amsterdamo konservatorijoje.

Kultūros ministerija 2010 metais premijomis apdovanojo 21 kultūros ir meno kūrėjus ir Rokiškio krašto muziejų. Premijomis apdovanotos Vilniaus universiteto bibliotekos tarnautojos Aušra Rinkūnaitė, Nijolė Klingaitė-Dasevičienė ir Sonda Rankelienė (Martyno Mažvydo premija už katalogo *Biblioteca Sapiehana: Vilniaus universiteto rinkinys* sudarymą), Kauno technologijos universiteto bibliotekos skyriaus vedėja Gintarė Tautkevičienė (už plačią profesinę veiklą), Telšių rajono savivaldybės Nevarėnų kultūros centro direktorius Albinas Šmulka, Zarasų rajono savivaldybės Kultūros centro vedėja Rimutė Vitaitė (už veiklą kultūros bendrinyje “Sėla”, folkloro gru-

pėje “Seluona”, vaikų folkloro grupėje “Oželis” ir kt.).

Tautodailininkai Vygnatas Jazerskas (už Rumšiškių parko-muziejaus restauravimo darbus ir keramikos meno demonstracijas), Jonas Šmigelskas (už kryždirbystės meno propagavimą), Mažosios Lietuvos muziejaus istorijos skyriaus vedėja Zita Genienė (už restauravimo darbus), publicistė Astrida Petraitytė, rašytojai Herkus Kunčius ir Liutauras Degėsis (už literatūrinius veikalus), fotomenininkas Stanislovas Žvirgždas (apdovanojimas Balio Buračo foto premija). Metų debiuto premija atiteko režisieriui Loretai Vaskovai. Jaunojo kūrėjo premijomis apdovanoti pianistas Gabrielius Alekna, scenaristas Julijonas Urbonas ir choreografė Agnija Sarulienė. Už Žalgirio mūšio tema sukurtą kūrinių apdovanojimą dailininkas Ugnius Gelguda.

Buvo pagerbti ir įvairių kultūros sričių veikėjai – Šakių rajono savivaldybės Patašinės folkloro grupių vadovė Nijolė Černevičienė, Valstybinio muziejaus ryšių su visuomene skyriaus vedėja Birutė Kazlauskienė, menininkė, auksakalių gildijos emalio technikos specialistė Marytė Dominaitė. Rokiškio krašto muziejui premija skirta už įvairius vaikų ir jaunimo kultūrinės veiklos projektus bei krašto istorinių įvykių, tradicinių amatų bei žymių kūrėjų – ypač medžio meistro L. Šepkos ir jo kūrybos – pristatymus.

Lietuvos valstybinis muziejus kartu su Sentikių bažnyčia 2010 metų gruodžio 16 dieną atidarė parodą *Lietuvos Sentikių bažnyčia 300 metų* šiam jubiliejui paminėti. Parodoje daugialypė senųjų stačiatikių kultūra atsiskleidė per ikonų tapybą, metalo plastiką, knygų meną. Tarp parodos roдиниų paminėtinos daugiau kaip pusšimtis XIX-XX š. ikonų iš Lietuvos valstybinio muziejaus, kurios supažindina su įvairių Rusijos ikonų tapybos centrų darbais bei parodo Lietuvos ir Vakarų Gudijos sentikių ikonų tapybos tradicijas. Šalia “primityvų” (liaudies stiliaus ikonų) parodoje matėsi ir daug brandesnių Dysnos ir Vilniaus ikonų tapybos centrų meistrų Ivan Vasiljevič ir Ivan Ipatjevič Michailovų kūrinių.

Pirmieji sentikiai, XVII š. viduryje nepripažinę patriarcho Nikono reformos ir persekiojami Rusijos caro valdžios, traukėsi į Vakarus. XVIII š. sentikių migracija į Lietuvos didžiąją kunigaikštystę (LDK) tapo masine, ir jų skaičius pasiekė beveik 200,000. GK

1-877-525-RCUL (7285) www.rpcul.com

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

NAUJA PASLAUGA 18 mėnesių GIC moka 2.00%

TERMINUOTI INDĖLIAI	SĄSKAITOS
90-179 dienų 1.00%	Taupomoji sąskaita 1.50%
180-364 dienų 1.00%	Čekių sąskaita iki 0.25%
1 metų 1.65%	Amerikos dolerių sąskaita 0.25%
2 metų 2.20%	Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 0.50%
3 metų 2.50%	
4 metų 2.60%	
5 metų 3.10%	
GIC	SUTEIKIAME
1 metų "cashable" 1.40%	Asmenines paskolas nuo 5.50%
1 metų 1.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
2 metų 1.90%	NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS
3 metų 2.20%	Su nekintančiu nuošimčiu
4 metų 2.50%	1 metų 3.00%
5 metų 2.90%	2 metų 3.50%
	3 metų 3.75%
	4 metų 4.00%
	5 metų 4.35%
	Su kintančiu nuošimčiu
	1, 2, 3 metų 3.25%
	Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu 3.75%
	■ Suteikiame CMHC apdraustas nekilnojamojo turto paskolas
	■ Suteikiame komercines nekilnojamojo turto paskolas
	Keliaujant į Europą neužmirškite įsigyti AMEX EURO ČEKIŲ ir GRYNŲ PINIGŲ NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE
	Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
RRSP, RRIF ir TFSA	
TFSA atviras, kintantis 1.80%	
RRSP ir RRIF atviras, kintantis 1.50%	
1 metų 1.65%	
2 metų 2.20%	
3 metų 2.50%	
4 metų 2.60%	
5 metų 3.10%	
MŪSŲ ADRESAS:	
3 Resurrection Road Toronto, Ontario M9A 5G1 Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816	
Darbo laikas:	
Pirm., antr., treč. 9:00- 3:30 Ketvirt., penkt. 9:00- 8:00 Šeštadieniais 9:00- 1:00 Sekmadieniais 8:30-12:45	
ANAPILYJE:	
Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554	
Darbo laikas:	
Antradieniais 9:00- 3:30 Ketvirtadieniais 12:00- 7:00 Sekmadieniais 9:00-12:30	

PRISIKELIMO KREDITO KOOPERATYVAS
įsteigė universitetų ir kolegijų studentų stipendijų fondą ir šiais metais paskyrė 6 stipendijas:
Viena - \$1500 dol. vertės, tris po \$1000 dol. ir dvi po \$500 dol.
\$1500 dol. stipendija paskirta Kristinai Pabedinskaitei,
\$1000 Alissa Liotti, Angelei Similaitei ir Andriui Paznekui ir
\$500 Jurgai Saudienei ir Angela Duz.
Ivertinant kiekvieną stipendijų prašymą, stipendijų fondo komitetas, atsizvelgė į studento pasiekimus moksle, dalyvavimą bendruomenės gyvenime ir stropumą paruošiant prašymą. Stipendijų fondo komitetas savo rekomendacijas pateikia kredito kooperatyvo valdybai, kuri paskelbia galutinį sprendimą. Stipendijų fondo komitetą šiais metais sudarė: Julija Adamonis-Danaitis pirmininke, Violeta Ramanauskienė sekretore, dr. Ceslovas Jonys, kun. Vytautas Staškevičius ir Vytautas Bireta.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCO (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

Kultūros rėmėjai

Dr. EGIDIJUS MAŽINTAS

Bajorai ir dvarininkai palankiai vertino lietuvių kultūrą, papročius, tradicijas. Dauguma sukilimo dalyvių ir vadų, kovojusių su carinės Rusijos valdžia už Lietuvos laisvę, buvo dvarininkai. Visi, net ir lenkiškai ar gudiškai kalbantys dvarininkai, buvo ištikimi LDK tradicijoms, aktyviai dalyvavo žemaičių (lietuvių) tautinio ir kultūrinio sąjūdžio veikloje. Štai Raseiniuose iš Žemaitijos dvarininkų šeimos kilęs Raseinių kunigas Teofilis Račkauskas 1863 m. perskaitys Žemaitijos sostinės aikštėje sukilėlių manifestą ir išsives būrį vyrų, ginkluotą sąkėmis, alebardomis, muškietomis, kirviais į mišką, kad pasipriešintų caro armijos savivelei niokoiant lietuvių kultūrą ir tradicijas, persekiojant kalbą ir papročius.

Tų pačių metų lapkritį dvarininkų Račkauskų-Jackevičių palikuonis Teofilis bus pakartas Kaune, mieste aikštėje. Dalies bajorų norą išmokyti lietuviškai patenkino išleistas specialus vadovėlis *Lengvas pasabas išsimokoma liežuvių lenkiško ir lietuviško*. Tokiose iš pagrindų kintančiose erdvėse, kur senosios praeities dvasinės konstrukcijos jau iro, o daugelis naujų dar skendėjo ateities galių miglose – ir teko gyventi, dirbti, kurti dvarininkams, kurie, kaip ir daugelis šeimų, auklėjo vaikus, leido juos į mokslą, mokė gerbti tautą, darbą, tėvynę, praeitį.

Daugelis dvarininkų suvokė dvarų kultūros ir pastatų svarbą šalies kultūrai. Tai rodo įvairių kartų rašytojų domėjimasis dvarų problemomis. Svarbu pabrėžti tuos esminius pokyčius, kurie įvyko dvarininkams kaip globėjams įsiliejęs į meno kūrybos procesą. M.K. Čiurlionis, kaip muzikalus jaunuolis, buvo pakviestas dirbti ir mokyti grafo kunigaikščio Oginskio rūmuose, Rietave. Lietuvos dvarininkų įsitraukimas į meninių struktūrų santykius, išlaisvino laisvus menininkus nuo kankinamų pragyvenimo šaltinio paieškų ir leido dalyvauti asmeninėse išsivadavimo ir kūrybiškumo pamokose. Dvarininkų tarpininkavimas išlaisvino kūrėją, šiuo atveju M. K. Čiurlionį, nuo mokesčio už muzikos pamokas ir universitetinį išsilavinimą (studento krepšelį). Toks bendradarbiavimas, globojimas pakeitė užsakovo ir kūrėjo santykį, pastarajam suteikdamas daugiau iniciatyvos.

To meto meno prekyba buvo vulgari ir primityvi. Svarbūs darbai buvo užsakomi, menininkas buvo priklausomas nuo savo užsakovo, kitaip tariant, nuo šeimininko norų. Jis būdavo įtraukiamas į tvirtesnę, ilgiau trunkančią sąjungą, ypač jei patekdavo į savo globėjo namų aplinką, pvz., M.K. Čiurlionis, gyvenęs ir griežes Rietavo dvaro rūmuose. Ir kituose kraštuose menininkai atvykdavo gyventi į dvarininkų rūmus, prisitaiky-

davo prie esamos tvarkos, gaudavo visą aprūpinimą ir atlyginimą. Tokios priklausomybės siekė net genialiausieji, kaip antai Leonardas da Vinči, Mikelandželas, J. Čaikovskis ir kt. Tai išvaduodavo iš korporacijos, dirbtuvės, artelės, artimųjų reikalavimų ir pageidavimų.

Dvarininkų pagalba sudarydavo palankias sąlygas kūrybai, įvesdavo į pačius uždariausius visuomenės sluoksnius ir pastūmėdavo menininką į naujovių, atradimų ir tyrinėjimų ne tik kūryboje kryžkeles. Be to, suteikdavo realią galimybę įgyti aukštesnį socialinį statusą.

Didžiųjų kunigaikščių namuose jau XIV š. menininkai būdavo gerbiami, jiems suteikta veiklos ir kūrybos laisvė (prisiminkime Vilniaus žemutinės Valdovų rūmų pilies barokinio teatro spektaklius). Didžiuosiuose dvaruose gyvenęs kompozitorius, libretų kūrėjas, muzikantas, tapytojas, skulptorius ar auksakalys priklausė nuo didiko valios. Tarp didiko ir menininko jau daugelį šimtmečių Lietuvoje vyko dialogas, vyravo abipusis supratimas, leido šimtus šalies dvarų puošti originaliomis freskomis, sienine tapyba, džiuginti skoningais renginiais ir net operomis. Iš tiesų nuo XIV š. dvaro ryšiai ir sutarties sąlygos nulemdavo meno kūrinio vertę: tai visiškai priklausydavo nuo dvarponio – mecenato tikslų, skonio ir užgaidų.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIŲ KALBA

Yra labai keista, kai lietuviškai tėvai, motina ir tėvas, mokėdami lietuviškai su savo vaiku kalba angliškai. Jei mano dukros mokėtų tikrai angliškai, tai man kalbant su jomis ta kalba, atrodytų, kad jos nėra mano dukros, bet tik įduktos svetimtautės ir nejausčiau su jomis jokio šeimos ryšio. Bet dabar džiaugiuosi, kad jos kalba laisvai lietuviškai, prancūziškai, angliškai ir ispaniškai, o su mumis, tėvais, tikrai lietuviškai. Mūsų vai-

kaičiai trys yra gimę Kanadoje, septyni Amerikoje, ir jie visi kalba lietuviškai su savo tėvais ir su mumis. Ir mes jaučiamės kaip viena didelė lietuviška šeima.

Prisimenu, kai vienas lietuvis, atvykęs iš Lietuvos, su savo sūneliu kalbėjo tikrai angliškai. Vieną dieną sūnaus mokytojas pasiūkė tėvą į mokyklą ir jį paklausė: "Kokia kalba jūs kalbate su savo sūnum? Tėvas išdidžiai pasakė: "Angliškai". Tuomet mokytojas jam sako: "Do me a favor,

kalbėkite su juo lietuviškai, nes kitaip jūs sugadinsite savo sūnaus anglišką akcentą".

Prieš daugelį metų man teko lankyti savo draugą Alfredą Pusaruską Londone, kur jis būdamas Kanados diplomatas gyveno Londone. Jis mane supažindino su savo geru draugu anglu, arba, tiksliau pasakius, valu, nes šis buvo iš Wales. Jis puikiai laisvai kalbėjo lietuviškai be angliško akcento. Tai aš jį paklausiau, iš kur jis taip gerai išmoko kalbėti lietuviškai. Jis sakė, kad dvejus metus studijavo Lietuvoje, Vilniaus universitete, ten kartu su juo dar mokėsi vienas norvegas, ir jie taip susidraugavo, kad dabar susirašinėja. Žinodamas, kad norvegų dauguma moka kalbėti angliškai, paklausiau, kokia kalba jie susirašinėja. Jis pasakė: "Lietuvių, nes tai mums yra maloniau".

Londono lietuviai turi sekmadieninę lituanistinę mokyklą vaikams, kurioje tas valas mokė vaikus lietuviškai. Prisimenu, kai po karo gyvenau Paryžiuje, ten buvo daug Amerikos karių, tarp kurių buvo ir nemažai Amerikos lietuvių karininkų ir kareivių. Dauguma kalbėjo lietuviškai. L. Stankevičius, Montreal, QC

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos - 416-236-1871
Namų - 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Ilgai lauktas proveržis

K. MASIULIS

Lietuvos gyventojai jau 20 metų yra priklausomi nuo "Ivano vamzdžio" – ir ne tik nuo naftos, bet ir dujų. Nė viena iki šiol buvusi vyriausybė nesugebėjo nors truputį pasistūmėti strateginių projektų įgyvendinimo link. O tie projektai seniai žinomi – tai Lietuvos dujų tinklų sujungimas su Lenkijos tinklais ir alternatyvus suskystintų dujų terminalas Klaipėdoje. Jeigu abu projektai būtų įgyvendinti, Lietuvoje atsirastų dujų rinka ir pagaliau galėtume mokėti už dujas tiek, kiek jos realiai vertos.

K. Masiulis

Dabar kai "Gazprom" turi dujų importo monopolį, jie tuo naudojasi ir Lietuvai dujas parduoda po 320 dol. už 1000 kubinių metrų. Tai yra lygiai 100 dolerių brangiau, negu dujas perka Vokietija. Žmonėms tai atsiliepia 23% brangesne elektra ir 17% brangesne šiluma. Paprastai kalbant, Lietuvos žmonės savo sunkiai uždirbtais pinigais stato garsų "Nord Stream". Energetikos ministeris Arvydas Sekmokas – nepaperkamas žmogus. Jis ėmėsi to, ko per dvidešimt metų nepadarė kiti. Pristatė strategiją ir konkrečius planus, kad jau nuo 2013 m. Lietuvoje atsirastų ir dujų rinka, ir suskystintų dujų terminalas, ir, pertvarkius dujų ūkį, "Gazprom" prarastų savo iki šiol nepamatuotai didelę įtaką.

"Gazprom" yra Kremlui artima bendrovė ir, drįsčiau teigti, Rusijos valstybinės politikos

įrankis. Atsiminkime dujų tiekimo sutrikimus Ukrainai, Gudijai. Taigi bendrovės pelnas yra nulemtas ne tik verslo, bet ir politinių dėsnių. O ką "Lietuvos dujos" daro su pelnu, gautu iš Lietuvos žmonių, yra akcininkų reikalas. Beje, per praėjusius metus oficialiai "Lietuvos dujos" gavo 90 mln. litų pelno. Rusų dujininkai labai patenkinti dabartine būkle. Nenuostabu, kad jie visais laikais dėjo pastangas, kad Lietuvos politikai nieko nekeistų. Todėl juos rimtai išgąsdino Energetikos ministerijos planai ir konkretūs veiksmai.

Pirmiausia dujininkai pas ministerį siuntė emisarus su įvairiais pasiūlymais, kad ministeris "protingai apsigalvotų" ir permainos sustotų, tačiau A. Sekmokas, kiek man teko girdėti, išvis nepriima jokių atstovų ir atsisako su jais net kalbėti. Tada dujininkai pradėjo grasinti tarptautiniais teismais ir arbitražais. Kai ir tai nepadarė jokio poveikio, pradėjo užsakinėti žiniasklaidoje straipsnius su tendencingais ir iškraipytais faktais, kuriuose su purvais maišoma ir Vyriausybė, ir Energetikos ministerija. Nenustebčiau, jeigu artimiausioje ateityje būtų sukurtas koks nors "skandalas" apie ministerį A. Sekmoką.

Lietuvos energetikos politikoje įvyko proveržis. Pagaliau ne energetikai valdo valstybę, bet valstybė pradėjo kontroliuoti energetikus. O tai nepatinka suinteresuotoms grupėms Lietuvoje ir užsienyje, todėl bet kokios priemonės gali būti panaudotos, kad pertvarka būtų sustabdyta. Tik viliuosi, kad vis dėlto socialdemokratų galbūt yra Lietuvai dirbanti partija ir jie nepaaukos valstybės ir jos žmonių gerovės vardan grupuočių interesų. (Sutrumpinkta. Red.) TSŽ

TRUMPAI

• Lietuvoje daugiausia žmonių serga širdies ir kraujagyslių ligomis. Antrojo vietoj – kvėpavimas. Iš 1000-ties gyventojų 213 kasmet gydytojus lanko dėl kvėpavimo sutrikimų. Pirmas patarimas – mesti rūkyti. Plaučiai mėgsta šilumą ir drėgmę.

• Lietuvoje, Kauno technologijos universitete atidarytas pirmasis Maisto mokslo centras su keturiomis maisto technologijų linijomis – duonos, alaus, mėsos ir žuvies.

• Praeitų metų lapkričio mėnuo AB "Klaipėdos naftai" buvo rekordinis – bendrovė perkrovė 829,000 tonų naftos produktų ir gavo 14,5 mln. litų pajamų. Anot bendrovės gen. direktoriaus R. Masiulio, pajamos auga sparčiai nei krovos apimtys. Inf.

KESMINAS
ART STUDIO
PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas (905) 510-4707
El. paštas: kkesminas@hotmail.com

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Taupykite Paramoje

[Litai jau "Paramoje"]

TAUPOMOJI SĄSKAITA

"TFSA" (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	2.10%
1 metų	1.75%
2 metų	2.25%
3 metų	2.50%
4 metų	2.65%
5 metų	3.25%

PAPILDOMA TAUPOMOJI 1.50%

"Planas 24" Kasdieninių palūkanų čekių/taupomoji

Balansas: \$0 - \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 - \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 - \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 - \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni
nuošimčiai ir
nemokami čekių
patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ **0.30%**

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.50%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.85%
1 metų	3.00%
2 metų	3.50%
3 metų	3.75%
4 metų	4.10%
5 metų	4.40%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU **3.75%** ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS **5.50%** ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS **7.0%** ir aukščiau

AKTYVAI per \$190,000,000

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv-Penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 Pirm-Treč 9-3:30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3:30 | Šešt Uždaryta

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

INVESTICINĖ SĄSKAITA

"GIC" INDĒLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	1.75%
2 metų	2.20%
3 metų	2.35%
4 metų	2.50%
5 metų	3.10%
1 metų iškeičiamas	1.50%

Neša metines ar sudėtines palūkanas

"GIC" INDĒLIAI (Taikomas pelno padalinimas)

1 metų	1.50%
2 metų	2.00%
3 metų	2.20%
4 metų	2.40%
5 metų	2.90%
1 metų iškeičiamas	1.25%
1 metų JAV dolerių	0.40%

TERMINUOTI INDĒLIAI

30-89 dienų	0.50%
90-179 dienų	1.00%
180-269 dienų	1.00%
270-364 dienų	1.00%
1 metų	1.25%
2 metų	1.50%
3 metų	1.75%
4 metų	2.00%
5 metų	2.50%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuošimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų

1 metų	1.75%
2 metų	2.25%
3 metų	2.50%
4 metų	2.65%
5 metų	3.25%

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be išėjimo

PARAMA

www.parama.ca

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside DENTAL **9thLine Dental**

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171 (905) 785-3900
1252 Hurontario St. 104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5G 3H3 Mississauga, ON L5N 0A5
www.watersidedental.ca www.9thlinedental.ca

SPORTAS

Toronto baltiečių vyrų ledo ritulio

VARŽYBOS**“EXHIBITION GAME”****LIETUVIAI-LATVIAI**

2011 m. sausio 28, penktad., 6.30 v.v.

Mastercard Centre Olympic Ice Pad
 400 Kipling Ave., Etobicoke, ON

Įėjimas nemokamas

“TORONTO KLEVO LAPAI”

PO ŽAIDIMO VISI RENKASI “BLUE GOOSE TAVERN”

torontoklevolapai.blogspot.com

Žinios iš Lietuvos

• VTB Vieningosios lygos varžybų A grupės septinto rato rungtynes Kazanėje Lietuvos čempionas Vilniaus “Lietuvos ryto” klubas žaidė su vietas “Uniks” komanda ir pralaimėjo varžovams po labai atkaklios ir dramatiškos kovos 64:66. Kovoje dėl vietos baigmės ketvertė vilniečiams Totorijos sostinėje buvo būtina pergalė.

• Po mėnesio pertraukos stipriausia Lietuvos moterų krepšinio komanda Kauno “VICI-Aistės” FIBA moterų Eurolygos varžybų C grupės devinto rato rungtynes žaidė Čekijoje su vietas Prahos ZVVZ USK komanda. Daugkartinės Lietuvos čempionės skaudžiai pralaimėjo varžovams rezultatu 60:87 ir apsun kino sau kovą dėl kelialapio į kitą varžybų ratą.

• Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) paskelbtame pirmame 2011 metais geriausių pasaulio rinktinė įvertinime Lietuvos komanda išsaugojo 55-ą vietą. Lietuviai yra surinkę 532 įskaitinius taškus. Sąrašą pirmauja pasaulio čempionė Ispanija (1887 tšk.).

• Dvi dienas vyko Kauno atviras lengvosios atletikos žiemos čempionatas ir jaunučių pirmenybės. Auštra Skujytė pirmu bandymu įveikė 1.80 m aukštį ir pasiekė geriausią Lietuvos sezono rezultatą. Kita daugiakovininkė Viktorija Žemaitytė laimėjo rutulio stūmimo rungtį – 13.84 m.

• Lietuvos bėgikas Rytis Sakalauskas laimėjo “Kalėdinių startų” varžybas Rusijos mieste Jekaterinburg. Lietuvos 60 metrų nuotolį nubėgo per 6.70 sek. ir užėmė pirmą vietą pagerinęs asmeninį rekordą. Bėgikas įvykdė LLAF normatyvą dalyvauti kovo mėnesį Paryžiuje vyksiančiame Europos uždaru patalpų čempionate.

• Lenkijos mieste Torun vyko Tarptautinės dailiojo čiuožimo sąjungos (ISU) varžybos “Mentor Nestle Nesquik Cup” 2011. Merginų grupėje (Novice) Lietuvos čempionė kaunietė Deimantė Kizalaitė iškovojo trečią vietą. Vilnietės Rebeka Kim užėmė 4-ą, o Evelina Ragaitė 5-ą vietas. VP

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU**905•271•8781****PETRAS ŠTURMAS**

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

PERKATE?

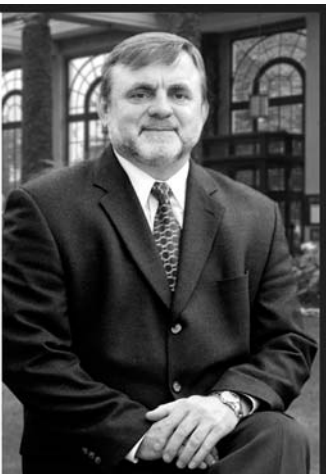
 PARDUODATE namą ar butą?
 NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO
 NEKILNOJAMO TURTO?
 Prašau skambinti man
JURGIS KULIEŠIUSMaloniai ir sąžiningai
patarnausiu

Tel. tiesiogiai: 416-568-1604

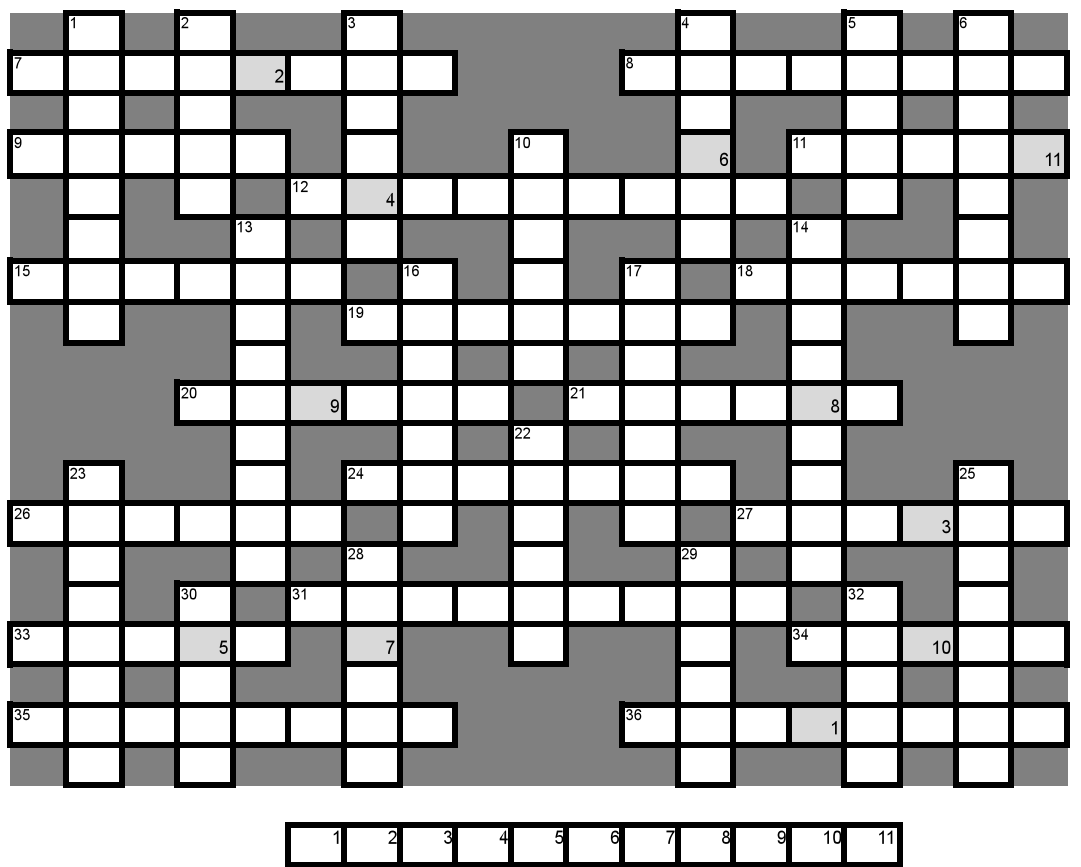
D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546
www.sutton.com kuleza@sympatico.casutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage

*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

Jerzy Kulesza, Sales Representative

Kryžiažodis nr. 2

KLAUSIMAI. 1. Garbės titulas krikščionių Bažnyčiose. 2. Trapus valgomas grybas. 3. ... vedžioti (mėginti rašyti). 4. Turintis cukraus skonį. 5. Pirmasis Didžiąjai Lietuvai skirtas spausdintas mėnesinis visuomeninis politinis ir literatūrinis laikraštis lietuvių kalba. 6. Artėja vakaro metas arba 7. Malonus kvapas. 8. “Jaukus” daiktavardis. 9. Vieta alui laikyti. 10. Zodiako ženklas. 11. Indas sudeginto lavono pelenams laikyti (dgs.gal.). 12. Ugnikalnis Italijoje. 13. Tam tikros konstrukcijos žiedinė sąsaga lengvai ir patikimai prie ko prisikabinti, ką nors sujungti; vartoja alpinistai, ugniagesiai. 14. Parazitinių apvaliųjų kirmėlių genties atstovės. 15. Žvėries, žuvies žiotys. 16. Pastatas lėktuvams stovėti ir remontuoti. 17. Paskutinis sprt. varžybų etapas, kuriame paaikėja nugalėtojai, prizininkai. 18. Komunijai skirtas apvalus paplotėlis. 19. Kaktos dalis aukščiau akiduobės. 20. Krikščionių vienuolių ilgas drabužis. 21. Etnogr. valstiečio trobos patalpa įvairiems produktams ir daiktams pasidėti. 22. Stambi jūrų žuvis, šonuose turinti tamsių dėmelių. 23. Giliausias pasaulio ežeras. 24. Šunį primenantis žvėris, mintantis daugiausia dvėseną. 25. Daugiau nei 40 metų Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro meno vadovo ir vyr. dirigento pavardė. 26. Ketvirtoji pagal atstumą nuo Saulės planeta. 27. Žiedinių augalų dauginimosi organai. 28. Skandinavų mitologinė būtybė, neretai sutinkama pasakose bei legendose. 29. Apkvaitės nuo svaigiųjų gėrimų. 30. Retas, labai minkštas metalas. 31. Komandinė sporto šaka, kurioje žaidžiama kamuoliu. 32. Odinis gaminy, aunamas ant kojos. 33. “Sena” antonimas. 34. Geriamasis indas su kojele. 35. Santykis tarp žmonių, pažįstančių vienas kitą ir turinčių tarp savęs kokių interesų. 36. Pusiasalis Europos pietuose, rytinėje dalyje.

City of Strangers

As I planned my first visit to Vilnius with my infant daughter and my wife, a second generation Lithuanian Canadian, have never visited Vilnius, the pages of Laimonas Briedis' book assured me that I was about to follow in the footsteps of foreigners who had discovered and delighted in the mysteries of Vilnius.

City of Strangers is not a straightforward narrative of the history of Vilnius. Each chapter presents a different period in the city's past through the accounts of foreign visitors. Not surprisingly, these include soldiers, Emperor Napoleon, Tsar Alexander and the armies that divided and redivided Lithuania and Poland. But the visitors also included civilians, such a disgraced Italian bishop sent as a papal ambassador, an Enlightenment science professor, a Danish ethnographer, writers such as Dostoevsky and G.K. Chesterton, and the French philosophers Satre and Beauvoir. The motley parade of visitors recorded their views of the city in official reports, letters, diaries and other writings, as well as the images, maps and photographs, which Briedis also includes. The book therefore not only shows readers how Vilnius developed, but also how European culture changed over the last 600 years. The visitors often found themselves in Vilnius unwillingly or accidentally. Though most were at first unimpressed or disappointed by what they considered a remote city out of sync with their famil-

iar currents of European culture, most, by the end, were seduced by the city's charms. The strangers were themselves transformed as their prejudices were challenged and they discovered something about themselves in Vilnius.

Briedis is a geographer and is fascinated by Vilnius' location on the frontiers of European cultures: Easterners and Westerners; Pagan, Catholic, Orthodox, Jews, and Muslims; Balts, Slavs and Germans; urban and rural; soldiers and civilians; revolutionaries and reactionaries. These “strangers” also interacted and constituted the shifting population of Vilnius over the centuries.

The book comes out of the author's doctoral and post-doctoral research and is one of the few, serious studies of Vilnius in English. Nevertheless, its lucid and vivid prose make it accessible to general readers and evoke Vilnius' vanished past. Readers looking for history should not be put off by the brief prologue which is more abstract and conceptual than other chapters. Indeed, after finishing this interesting and important book, it is rewarding to return to Briedis' opening thoughts. The book reveals Vilnius both to new visitors and to those who already know the city, as well as reviewing European history from the perspective of Lithuania's capital.

Marc B. Cels,

Athabasca University, Alberta

Vilnius: City of Strangers by Laimonas Briedis. Vilnius: Baltos Lankos, 2008. Hard cover: ISBN: 978-9955-23-160-8, \$49.78 from Amazon.ca.

Pagalbos prieglobstis jaunimui

Kun. H. ŠULCAS

Brangūs bičiuliai, šiais metais man teko lankytis pas tautiečius Australijoje (vasario-kovo mėn.), o vasarą pas Toronto, Hamiltono, Ročesterio ir Čikagos lietuvius. Ir jaučiu reikalą Jums visiems iš širdies padėkoti už Jūsų mielą svetingumą ir dosnų palaikymą. Jus sveikinu iš Žemaitijos, kur prieš 10 metų ant mano senelio žemės galėjau sukurti stovyklavietę bei prieglobstį pagalbos reikalingiems vaikams ir jaunimui. Dabar jau kuriasi ir ekologiškas ūkis. Esu laimingas, kad po ilgo ieškojimo suradau jauną ūkininką, kuris su savo žmona ir 8 mėn. vaikiuku sutiko čia ūkininkauti. Kol kas turime arklį, tris poniukus, žąsų, ančių, vištų, gražią ožką ir kiaulytę, greitai turėsime ir karvę. Tad galėsime didele dalimi maitintis ir maitinti savo jaunimą sveikais ir natūraliais produktais.

Dabartiniu metu jau du savaitgaliai čia yra apie 40 jaunimo tarp 17-18 metų ir jiems pranciškonas Tėvas Paulius veda susimąstymo ilgą savaitgalį "kairos" metodika, tai yra suprasti, vedant palaiptams per įvairias gyvenimo plotmes į supratimą, kad gyvenimas nėra tik laiko (kronos) praėjimas, bet yra Dievo malonės dovana, kurios didingumas suvokiamas tik atsiveriant šitai "kairos" malonei ir konkrečiai ją įgyvendinant kasdienybėje. Šiaip per visus metus visais savaitgaliais vyksta globa vaikams iš neturtingų šeimų, (iš jų kai kurios socialiai nelaimingos) ir per visus atostogas jiems vedamos stovyklos. Jais pastoviai rūpinasi keli auklėtojai ir jų pagalbininkai. Vasaros metu Jaunimo sodyba pilna pilnutėlė: visokios grupės čia praleidžia atostogas, turi savo seminarus ir panašiai.

Ant mano pečių jau daug metelių (71) ir kaip pažvelgiu į savo gyvenimą norisi viešinti ir pasakyti daug kam, kad viską, ką lyg šiol galėjau sukurti Afrikoje ir Lietuvoje, yra dėka tokių nuostabių žmonių kaip Jūs, kurie ištikimai rėmėte ir remiate šitą prasmingą veiklą, kad būtų padedama jaunimui ypač reikalingam pagalbos. Mes krikščionys tikime, kad tokia pagalba suteikiama, jeigu jaunimui duodame autentišką, žmogišką išauklėjimą Kristaus Evangelijos dvasioje.

Kartu su auklėtojais, vaikais ir jaunimu Jums linkime laimingai užbaigti šiuos metus ir palaimos ateinančiais metais!

Labdaros ir paramos fondas "Jaunimo sodyba". Auką galite siųsti litais, eurais, JAV doleriais, Australijos doleriais, Kanados doleriais – sąskaitą Nr. LT117300010002533983, SWEDBANK, AB, banko kodas: 73000. 2010 spalvis (Atsiuntė Irena Vibrienė)

JAUNIMO ŽODIS

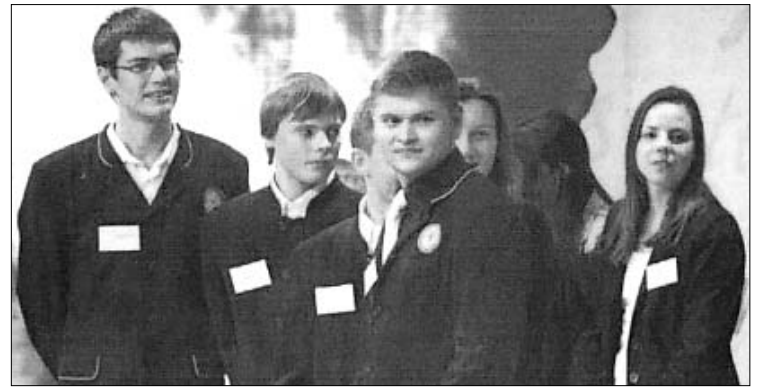
Paminėtas Jono Jablonskio gimtadienis

"Pasakykim savo kraštui MYLIU!"

2010 m. gruodžio 30-ąją sukako 150 metų kalbininkui, lietuviybės puoselėtoju Jonui Jablonskiui. Šiai sukakčiai paminėti Lietuvoje vyko įvairūs renginiai. Prieš metus užgimusi idėja ypač pagerbti mūsų kraštiečių gruodžio 4 d. vakarą į Marijampolės kultūros centrą sukviėtė žmonės, mylinčius savo kraštą, gerbiančius protėvių išmintį, puoselėjančius kalbą. Tą vakarą Marijampolės kultūros centro scenoje atgimė legendinė TV viktorina "Moki žodį – žinai kelią". Renginio vedėjas Audrius Giržadas pristatė viktorinos vedėją – humanitarinių mokslų daktarą, knygos *Jono Jablonskio akcentologija* ir daugelio kalbos ir kultūros populiarinimo straipsnių autorių, pirmojo LTV apdovanojimo geriausia laidų vedėjui – Bitinuko – turėtoją, o dabar – Seimo narį Arvydą Vidžiūną. Prieš keliolika metų

nybės Jono Jablonskio jubiliejui paminėti ir kalbos paveldui suaktualinti, globėja – Jono Jablonskio provaikaitė Eglė Lukėnaitė-Griciuvienė, Lietuvos valstybinio muziejaus Archeologijos skyriaus vedėja, knygos *Konstancijos ir Jono Jablonskių šeima* sudarytoja. Mokinių atsakymus vertino Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė Irena Smetonienė, Marijampolės

vietovių, kur kalbininkas gyveno. Vienodai taškų surinkusios Šakių ir Marijampolės gimnazistų komandos turėjo paaiškinti lietuvių kalboje vartojamų žodžių kilmę. Karščiausiai savo kraštui MYLIU pasakė Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos komanda. Jai atiteko puiki UAB "Mantinga" ir "Sūduvos kultūros fondo" dovana – kelionė lietuvių rašytojų takais Švei-

Nugalėtoja – Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos komanda

Komandų kapitonai su renginio vedėjais Audriumi Giržadu ir dr. Arvydu Vidžiūnu

buvęs populiaris viktorinos siela. Arvydas Vidžiūnas šiame renginyje pristatė legendinio žaidimo kūrybinę grupę – televizijos režisierę, administratorę, scenos vadovę, operatorius, kurių dėka renginys buvo laukiamas dalyvių ir žiūrovų. Lietuvos televizija renginį filmavo ir šįkart. "Nesvarbu, kas laimės. Svarbu, kad pabūsim su Jablonskiu, su kalba, su kultūra", – vakaro vedėjai Arvydas Vidžiūnas ir Audrius Giržadas drąsino konkurso dalyvius. Įveikęs jaudulį jaunimas į klausimus atsakinėjo drąsiai ir šmaikščiai.

Į baigminį "Pasakysim savo kraštui MYLIU!" ratą Marijampolėje suvažiavo moksleiviai iš visų Marijampolės apskritys savivaldybių ir iš kaimyninės Lenkijos. Dėl laimėto vardo ir pagrindinio prizos – kelionės lietuvių rašytojų takais į Šveicariją – varžėsi šešios komandos: Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazijos, Punsko Kovo 11-osios licejaus, Kalvarijos, Šakių, Vilkaviškio ir Marijampolės Rygiškio Jono gimnazijos vyresniųjų klasių mokiniai ir gimnazistai. Jiems sėkmės linkėjo gausios palaikymo komandos, garbūs svečiai iš sostinės ir marijampoliečiai. Didžiulio renginio, skirto iškilios asme-

telegijos Edukologijos ir socialinio darbo fakulteto muziejaus vedėjas Vytautas Viliūnas, Marijampolės švietimo centro direktorė Meilutė Apanavičienė. Ir, žinoma, visi žiūrovai, atsakymus palydėdami plojimais.

Suskirstytos į dvi grupes komandos prisistatė: zanavykų, sūduvių ir Suvalkų krašto šneka skambėjo gražiausi žodžiai apie savo kraštą, mokyklą, kurioje mokėsi iškilios Lietuvos asmenybės. "Atvykome čia taurinti tai, kas mums svarbu – protėvių ir tėvų kalba", – taip įtikinančiai meilę savo kraštui prisipažino Punsko lietuvių atstovai. Viktorinos klausimai pasitaikė sudėtingi ir sunki, linksmi ir rimti, muzikiniai ir vaizdo, kuriuos pateikė įžymūs kultūros, kalbos ir literatūros žmonės, politikai. Mokiniai atsakinėjo rimtai ir juokaudami. Kai atsakymo nežinojo nė viena komanda, gelbėjo salė. Teisingai atsakiusieji buvo apdovanoti leidyklos "Alma littera" ir "Pegaso" knygyno dovanomis.

Viktorinos baigmėje varžėsi Šakių, Vilkaviškio ir Marijampolės moksleiviai. Šįkart atsakant reikėjo konkretumo: kas daugiau išvardins Jono Jablonskio slapyvardžių, kuri komanda daugiausia pasakys

carijoje. Visų komandų dalyviai buvo apdovanoti taip pat vertingomis "Sūduvos kultūros fondo" dovanomis – enciklopedinio pobūdžio knygomis. "Komandos gražiai paminėjo Jablonskį, – renginio pabaigoje pasidžiaugė viktorinos vedėjas Arvydas Vidžiūnas. Ir palinkėjo: Kur benukeliautute, visada grįžkite į savo kalbos ir tėviškės žemę ir kad tokie renginiai vyktų ir po 200 m."

Pasakyti savo kraštui MYLIU susirinko didžiulis būrys Lietuvą ir Sūduvą garsinančių scenos žvaigždžių: Rosita Čivilytė, Stano, Paulius, "Studentės". Taip pat koncertavo Lina Joy, naujieji "Pikaso", Deivydas, merginų grupė "Kas jos tokios" ir kt.

Komandą nugalėtoją ir visus dalyvius sveikino Marijampolės savivaldybės meras Vidmantas Brazys ir Kalvarijos savivaldybės vicemeras Jonas Daunoravičius. Visi dėkojo renginio sumanytojais – draugijai "Sūduvos kultūros fondas" ir jos pirmininkei Daivai Klimavičienei, parengusiai projektą "Kalbos ir etnokultūros aktualizavimas Lietuvos-Lenkijos pasienio regione" bei organizavusiai šį renginį. **TSŽ**

("Suvalkietis", 2010 m. gruodžio 9 d.)

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ◆ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ◆ imigracija į Kanadą
- ◆ testamentų sudarymas
- ◆ palikimų tvarkymas
- ◆ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ◆ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2011 m. sausio 26 ir vasario 2

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2011 m. sausio 26 ir vasario 2

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* COUPON **\$300***
off for 1 parcel off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Giliai užjaučiame TALKOS kredito kooperatyvo narį STASĮ KARECKĄ,

jo mylimai MAMYTEI mirus –

TALKOS valdyba ir darbuotojai

PADĖKA

2010 m. lapkričio 1 d. Dievo pašauktas iškeliavo į amžinybę

a.a. KOSTAS GAPUTIS.

Dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. J. Žukauskui, OFM, už aukotas gedulines Mišias, kun. Jonui Šileikai, OFM, už suteiktą ligonio sakramentą ligoninėje, diakonui Kazimierui Ambrozaičiui už maldų vedimą per atsisveikinimo vakarą, už labai prasmingą atsisveikinimą per Mišias ir kartu su kun. Jonu už maldas kapinėse. Taip pat dėkojame karsto nešėjams, kurie palydėjo a.a. Kostą į amžinojo poilsio vietą, ir B. Stanulienei už pietų paruošimą. Nuoširdus ačiū visiems artimiesiems ir draugams už jūsų pareikštas užuojautas, užprašytas Mišias, atsiųstas gėles ir aukas "Labdarai". Ačiū "Labdaros" personalui už rūpestingumą, užuojautas ir parodytą meilę. Esame labai dėkingi visiems, kurie mus palaikė per sunkias dienas.

Liūdinti šeima – Eugenija Gaputienė ir Daiva su šeima

PADĖKA

**Po bendrų laidotuvių apeigų
2010 m. lapkričio 19 d.**

**a.a. LEONARDO GRABOŠO
ir jo žmonos a.a. BLANCHE**

palaikai palydėti į Holy Sepulchre kapines
Burlingtone, ON.

Jų artimieji reiškia nuoširdžią padėką kun. klebonui Vytui Staškevičiui už skirtą dėmesį abiem būnant ligoninėje beveik tuo pačiu metu: už pastovų lankymą ir suteikimą sakramentų tuo suteikiant dvasinį ir moralinį stiprinimą bei už laidotuvių apeigų atlikimą Marlatt laidotuvių namų koplyčioje ir Holy Sepulchre kapinėse. Padėka taip pat priklauso lankytojams jų sunkios ligos metu, ypač Aldonai Stanulienei už nuoširdų, dažną bendravimą su ligoniais jiems būnant paliatyvinėje ligoninėje. Ačiū smuikininkei Audronei Šarpytei ir vargonininkei Darijai Deksytei už jautriai atliktą religinę muziką laidotuvių apeigose. Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems pamaldose ir laidotuvėse, bei jų atminimui aukojusiems labdarai ir mums pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu. Taip pat dėkojame visiems, užprašiusiems Mišias Kanadoje, JAV-bėse ir Lietuvoje.

Jūsų visų parodytas krikščioniškas nuoširdumas liks mums neužmirštas.

Dėkingi: sesuo Irena Ross, brolis Jurgis ir tėvų netekties liūdinčios dukters su šeimomis

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell).

SAINT PETE BEACH, FL. Išnuomojamas didelis, apie 900 kv.p. 1 miegamojo butas su baldais, 2-ame aukšte, erdvus, didelė virtuvė ir salonas su valgomuoju, netoli paplūdimio, koplytėlės, krautuvių ir restoranų. \$400 per savaitę arba pagal susitarimą ilgesniam laikui. Išnuomojamas studija-butis su baldais, 2-ame aukšte, privatus mažas butelis, netoli paplūdimio, koplytėlės, krautuvių ir restoranų. \$275 per savaitę. Skambinti Rimai 617-513-9605.

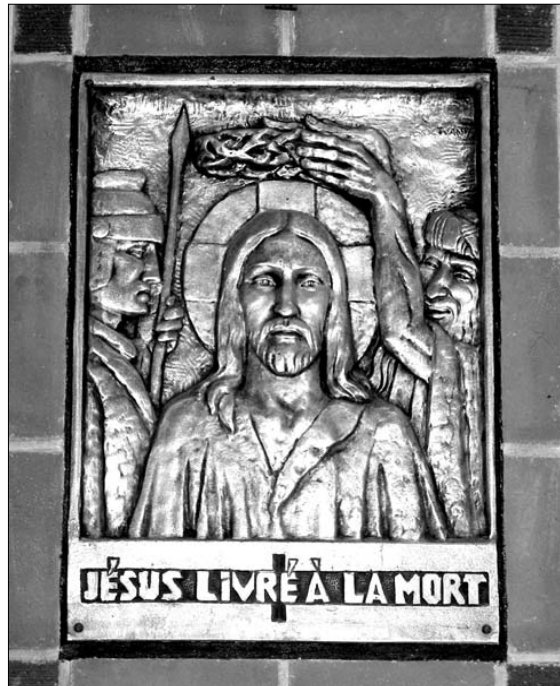
Atminimas tebėra gyvas

Atkelta iš 3-čio psl.

Kuo ši giesmė skyrėsi tais laikais Malartic'e nuo dabartiniiais laikais girdimų? Anot "Radio Canada" pranešėjo, ta giesmė įgauna savo pilną reikšmę ir atspalvį tik tada, kai ji atliekama tuo laiku, kuriam ji buvo specialiai skirta, t.y., vidurnakčio Mišioms.

Niekada, niekada nepamiršiu tos giesmės skambesio toje šventovėje taip, kaip tais laikais teko ją išgirsti ir su pilnu susimąstymu išklausyti šv. Kalėdų vidurnakčio metu. Vietinis solistas, kuris drauge su parapijos choru ją kasmet pakartotinai atlikdavo buvo aukšto ūgio, jaunatviškas šeimos tėvas, apdovanotas ypatingai jautriu, galingu, užburiančiu balsu. Tas balsas priklausė miestelio policijos viršininkui Arthur Robillard. Besiklausant tos giesmės staiga ir netikėtai švelnus šiurpulis nubėgdavo nugara. Tai būdavo dvasiškai įkvepiantis, neužmirštas išgyvenimas! Po 50 metų šis niekada nebepakartojamo išgyvenimo atminimas tebėra gyvas ir šviesus!

Daug kas pasikeitė visame pasaulyje per tą laikotarpį. Ir tas miestelis taip pat yra labai pasikeitęs. Buvusi gausi parapija žymiai sumažėjo. Joje nebeliko nė vieno pastovaus dvasiško. Dabar ten vienas kunigas aptarnauja net keturias tos teritorijos parapijas. Kai mudu su broliu Jurgiu aplankėme Malartic'ą

Kryžiaus kelio vaizdas Malartic St-Martin de Tours šventovėje

2007-tų metų rudenį norėdami atrasti savo jaunystės pėdsakus, net nedrįsime paklausti, kaip šiais laikais ten švenčiamos Kalėdų šventės. Bet tie vargonai, tie balsai, kurie ten skambejo kadaise, išliks atmintyje visiems laikams.

ATA

MARIJAI VAITKIENEI,

užbaigusiai žemės kelionę, dukras AUŠRĄ ir RŪTĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

*Birutė Ignatavičienė Elena, Vytas Krikščiūnai
Aldona Vitkienė*

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 ext. 26 dienos metu.

TĒVIŠKĒS ŽIBURIŲ LEIDYBAI vis didėjančius finansinius sunkumus sudaro nesumokėtos sąskaitos už SKELBIMUS ir PRENUMERATAS. Pajamos mažėja, o spausdinimo bei kitokios su leidyba susijusios išlaidos kyla. *Žiburių* valdyba nutarė, kad prenumeratorai pasibaigus, po dviejų perspėjimų laikraščio siuntimas nesusimokėjusiam skaitytojui bus nutrauktas. Prenumeratoriai prašomi įsidėmėti adresu lipdėje atspausdintą datą, kuri nurodo iki kol prenumerata sumokėta. Leidėjai nuolat dėkingi visiems, kurie laiku susimoka ir remia lietuvišką spaudą.

MARLATT FUNERAL HOMES

**Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose**

*Mes jaučiamės naudingi galėdami ir
toliau teikti paslaugas*

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

**615 Main Street East
Hamilton 528-6303**

**195 King Street West
Dundas 627-7452**

ALINA STAŠKEVIČIŪTĒ,
gimė ir vaikystę praleido Montrealyje, QC. Čia ji lankė pradžios mokyklą ir baigė šeštadieninę liuanistinę mokyklą. Šeimai dėl darbo išsikėlus į JAV, Alina lankė Woodstock, GA, gimnaziją, kurią baigė su aukščiausiais pažymiais bei dovanomis ir buvo mokyklos pagrindinė kalbėtoja (*valedictorian*). Gavusi pilną stipendiją (*President's Scholarship*) įstojo į "Georgia Institute of Technology" Atlanta, GA, kurią baigė 2010 m. bakalauro laipsniu, laimėdama "Tau Beta Phi Cup" taurę, kuri laikoma pačiu aukščiausiu žymeniu, kurį inžinerijos studentas gali laimėti ir \$5000 premiją. Alina buvo išrinkta studentų sąjungos, atstovaujančios 19,000 studentų, pirmininke. Studijuodama atstovavo universitetui įvairiose George valstijos ir universiteto veiklose ir institucijose. Šiuo metu ji atlieka dvejų metų darbo stažuotę stoti į "Harvard Business School MBA" programą. Alina laisvai kalba anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis ir turi bendrą ispanų ir vokiečių kalbų supratimą. *DS*

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Chalets Lac à la Truite

Sainte-Agathe, Québec
(netoli Mont Tremblant)

- Poilsio "chalets" nuo 1 iki 8 miegamųjų:**
- privačios dvivietės jacuzzi vonios ir saunos •
 - židiniai • virtuvės su indais • spa •
- Chalet Château apgyvendina 24 žmones, turi privatų baseiną viduje
- SLIDINĖKITE MONT ALTA – KAINA NUO \$15 DIENAI!**
- DIANA ŽIBAITIS 1-877-700-2221**
www.OurChalets.com
10% nuolaida lietuviams! info@ourchalets.com

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
 - ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
 - ▶ dėmesingas pataravimas, lietuviškai arba angliškai
- 905-845-4201 • 1-888-384-4444**

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel. 416-889-5531

Fondas
Foundation
www.klfondas.org
klfondas@on.aibn.com

Per 49 metus Jūsų sutelktas 5.09 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3.90 mln. dol. pelno skirstymui lietuvių bei išlaikyti Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuvių veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Įnašams išrašome pakvitavimus sumažinimui pajamų mokesčiams.

ALINA STAŠKEVIČIŪTĒ,
gimė ir vaikystę praleido Montrealyje, QC. Čia ji lankė pradžios mokyklą ir baigė šeštadieninę liuanistinę mokyklą. Šeimai dėl darbo išsikėlus į JAV, Alina lankė Woodstock, GA, gimnaziją, kurią baigė su aukščiausiais pažymiais bei dovanomis ir buvo mokyklos pagrindinė kalbėtoja (*valedictorian*). Gavusi pilną stipendiją (*President's Scholarship*) įstojo į "Georgia Institute of Technology" Atlanta, GA, kurią baigė 2010 m. bakalauro laipsniu, laimėdama "Tau Beta Phi Cup" taurę, kuri laikoma pačiu aukščiausiu žymeniu, kurį inžinerijos studentas gali laimėti ir \$5000 premiją. Alina buvo išrinkta studentų sąjungos, atstovaujančios 19,000 studentų, pirmininke. Studijuodama atstovavo universitetui įvairiose George valstijos ir universiteto veiklose ir institucijose. Šiuo metu ji atlieka dvejų metų darbo stažuotę stoti į "Harvard Business School MBA" programą. Alina laisvai kalba anglų, prancūzų ir lietuvių kalbomis ir turi bendrą ispanų ir vokiečių kalbų supratimą. *DS*

Prasmingas jaunimo projektas

Užsienio reikalų ministerijoje surengtame nuotraukų parodoje "Misija Sibiras '10" atidaryme sausio 5 d. užsienio reikalų ministeris Audronius Ažubalis tvirtino, jog projektas "Misija Sibiras" padeda stiprinti istorinę atmintį, skatina kartų dialogą ir rodo sektingą pilietiško jaunimo pavyzdį.

"Malonu, kad kiekvienais metais atsiranda Lietuvos jaunimo, prisimenančio savo tėvų, senelių ir prosenelių nueitą sunkų kelią, pasiryžtančio prisiliesti prie istorijos, savo rankomis pastatyti kryžių ant tautiečių amžino poilsio Sibire priglaudusių kapų, sutikti gyvųjų anų dienų liudininkų", – sakė A. Ažubalis. Anot jo, simboliška, kad parodos atidarymas vyko Lietuvai labai skaudžios ir svarbios istorinės datos – Sausio 13-osios dvidešimtmečio minėjimo, susijusio su pasišventimu, pasiaukojimu ir aukomis, išvakarėse.

Jo nuomone, jaunimo rengiamos ekspedicijos į trėmimo vietas taip pat suartina Lietuvos ir Rusijos žmones. Tai maža, tačiau itin svarbi dalis siekiant artimesnio Lietuvos ir Rusijos visuomenių dialogo, tarpusavio pasitikėjimo didinimo, sakė ministras. Jis padėkojo Rusijos užsienio reikalų ministerijai ir Rusijos ambasadai Lietuvoje už pagalbą jauniems Lietuvos istorinės atminties įprasminimo atliekant šią kilnią misiją. A. Ažubalis priminė, kad Lietuvos seimas 2011 metus paskelbė Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminimo metais.

Parodą "Misija Sibiras '10" surengė Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Joje rodomos ekspedicijos komandos narių Rusijos Sverdlovsko srityje darytos nuotraukos, atspindinčios grupės darbą, nuotaikas, išgyvenimus, sunkumus ir susitikimus su ten likusiais tautiečiais.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba penktus metus iš eilės rengia jaunimo pilietiško ir patriotiško ugdymo projektą "Misija Sibiras". Lietuvos užsienio reikalų ministerija yra šio projekto partnerė, Lietuvos diplomatinės atstovybės užsienyje ir LiJOT su "Misija Sibiras" supažindina užsienio lietuvius. (Parengta pagal URM inf.)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

PARAMA su malonumu praneša, kad į banko darbuotojų gretas, turto vadybos (Wealth Management) direktoriaus pareigose įsijungė **Alvydas Saplys**.

Alvydas visiems gerai pažįstamas lietuvių visuomenėje, žinomas kaip skautų vadovas bei aktyvus sporto ir kitų organizacijų dalyvis.

Pastaruoju metu Alvydas dirbo investicijų patarėju viename didžiųjų Kanados bankų (Investment Advisor at RBC Wealth Management). Jis yra įsigijęs pensijų konsultanto licenziją Kanados finansų planavimo institute, o taip pat visą eilę kitų investavimų specialisto pažymų ir leidimų. Baigęs komercijos ir ekonomijos mokslus Toronto universitete bei marketingo programą Queen's universitete, Alvydas pradėjo dirbti investavimo specialistu Dominion Securities, vėliau labai sėkmingai tęsdamas karjerą Microsoft Canada, kur jam teko eiti kaskart atsakingesnes pareigas marketingo srityje.

PARAMOJE Alvydas vadovaus plataus masto investavimo paslaugų įdiegimo ir vystymo darbams. Pasitelkęs ankstyvesnę investavimo patirtį ir labai gerą finansinių paslaugų rinkos žinojimą, Alvydas pasirūpins praplėsti turto vadybos paslaugas PARAMOS nariams ir ieškoti naujų, šiam nelengvam laikotarpiui tinkamų sprendimų. Alvydo vadovaujama nauja iniciatyva leis PARAMAI užtikrinti pilną profesionalų pataravimą nariams visais investavimo klausimais ir siekti jiems kuo didesnės finansinės sėkmės ateityje.

Alvydas jau dabar labai mielai atsakys į visus Jūsų klausimus investavimo, pensijų, taupymo vaikams ir kitais asmens turto tvarkymo reikalais. Skambinkite jam telefonu 416-419-7047 arba rašykite alsa@param.ca.

PARAMA, įsikūrusi Toronte 1952 metais, išaugo į didžiausią pasaulyje lietuvių kredito kooperatyvą, šiuo metu aptarnaujantį daugiau kaip 6700 narių ir viršijantį 190 mln aktyvų.

www.parama.ca

Kviečiame visus į žiemos linksmybių

KABARETA

sausio 29, šeštadienį, 7.30 v.v.

Prisikėlimo parapijos salėje (1 Resurrection Rd., Toronto)

PROGRAMA

įvairaus žanro dainų ir šokių pynės

BARAS

vynas, alus ir pagerinta kava

Įėjimas \$25 – įskaitomi visi užkandžiai ir kava

Studentams ir pensininkams – \$20

Bilietai užsakymui skambinti Rūtai 905-848-0320

Rengia Toronto sendraugiai ateitininkai

2011 m. sausio 26 d. sukanka 65-eri laimingo bendro gyvenimo metai **ZUZANAI** ir **PETRUI JONIKAMS**, gyvenantiems Toronto mieste, Kanadoje.

Šia nuostabia proga sveikiname Zuzaną ir Petrą Jonikus deimantinių sukaktuvių sulaukus ir linkime stiprios sveikatos, ilgų gyvenimo metų, neišsenkančios energijos, daug gražių dienų ir daugybę malonių akimirkų.

Mečislovas, Zita, Edgaras, Gintarė Turevičiai
iš Lietuvos

